

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»
Кафедра «Іноземна філологія та переклад»

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**АНГЛІЙСЬКОМОВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ БОКСУ:
ЛІНГВАЛЬНИЙ І ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТИ**

Виконав	студент групи ГФ-313м Балабанов Роман Іванович
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Керівник	к. філол. н., доц. Е. О. Куц

Запоріжжя – 2024

Національний університет «Запорізька політехніка»

Факультет	<u>гуманітарний</u>
Кафедра	<u>«Іноземна філологія та переклад»</u>
Ступінь вищої освіти	<u>другий (магістерський)</u>
Спеціальність	<u>035 «Філологія»</u>
Освітня програма (спеціалізація)	<u>035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»</u>

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. завідувача кафедри
доцент Н. М. Жукова

«___» грудня 2025 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Балабанова Романа Івановича

1. Тема кваліфікаційної роботи: **АНГЛІЙСЬКОМОВНА
ТЕРМІНОЛОГІЯ БОКСУ: ЛІНГВАЛЬНИЙ І ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ
АСПЕКТИ.**

керівник кваліфікаційної роботи Куц Еліна Олексіївна, філол. н., доцент
кафедри «Іноземна філологія та переклад»

затверджена наказом закладу вищої освіти від «14» листопада 2024 р.
№ 471.

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи: 24 січня 2025 р.

3. Вихідні дані до проєкту (роботи): теоретичні та критичні праці
вітчизняних та зарубіжних дослідників (М. Вакуленко, В. Гавриленко,
Р. Дудок, Ю. Зацний, О. Красівський, В. Карабан, І. Фесенко, О. Чайка,
І. Остапенко, R. Debuc, H. Picht, R. Temmerrman), вибірка термінів з
лексикографічних джерел, іншомовних видань.

4. ЗМІСТ розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що їх належить розробити): 1) параметризувати теоретико-практичні поняття роботи; 2) схарактеризувати історію розвитку сфери боку та її англійськомовної термінології; 3) встановити структурні і семантичні особливості англійськомовних термінів боксу; 4) виявити способи та трансформації їх україномовного перекладу.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): відсутній

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	прийняв виконане завдання
I	Куш Е. О., к. філол. н., доцент		
II	Куш Е. О., к. філол. н., доцент		
Нормоконтроль	Лещенко Г. А., к. філол. н., доцент		

7. Дата видачі завдання «08» вересня 2024 року.

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів кваліфікаційної роботи	Примітка
1.	Вибір теми кваліфікаційної роботи	вересень 2024	виконано
2.	Розробка завдання на кваліфікаційну роботу	вересень 2024	виконано
3.	Складання календарного плану кваліфікаційної роботи	вересень 2024	виконано
4.	Збирання матеріалу для написання розділів кваліфікаційної роботи	вересень – жовтень 2024	виконано
5.	Підготовка розділу 1	жовтень 2024	виконано
6.	Підготовка розділу 2	листопад 2024	виконано
7.	Написання вступу, загальних висновків та оформлення роботи	грудень 2024	виконано
8.	Нормоконтроль	1-10 грудня 2024	виконано
9.	Рецензування кваліфікаційної роботи	10-12 грудня 2024	виконано
10.	Захист кваліфікаційної роботи	грудень 2024	виконано

Студент _____

Балабанов Р. І.

Керівник проєкту (роботи) _____

Куш Е. О.

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 109 с., 3 діаграми, 5 додатків, 84 джерела.

Об'єкт дослідження – англійськомовні терміни боксу.

Мета роботи – з'ясування структурних і семантичних характеристик боксерської термінології англійської мови, встановленні способів і трансформацій її україномовного перекладу.

Методи дослідження – критичного аналізу, опису; соціолінгвістичного аналізу, структурного, словотвірного, семантичного аналізу; перекладацького аналізу; кількісного аналізу.

В першому розділі кваліфікаційної роботи відбувалася параметризація термінів і суміжних понять, аналізувалася історія розвитку сфери боксу та її термінології в англійській мові. У другому розділі здійснювався аналіз структурних і семантичних особливостей, а також способів і трансформацій перекладу її одиниць. У висновках узагальнено результати дослідження. В додатках наведено англо-український глосарій термінів боксу.

АНГЛІЙСЬКА МОВА, ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ, СТРУКТУРНІ ТА СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ, СПОСОБИ ТА ТРАНСФОРМАЦІЇ ПЕРЕКЛАДУ, ТЕРМІНОЛОГІЯ БОКСУ.

ЗМІСТ

Завдання на роботу

Реферат

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЙНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОМОВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ БОКСУ.....	9
1.1. Параметризація термінів і суміжних понять.....	9
1.2. Історія розвитку боксу та його англійськомовної термінології.....	16
1.3. Методи та етапи роботи.....	27
РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРЕКЛАД АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ТЕРМІНІВ БОКСУ.....	30
2.1. Структурні особливості.....	30
2.2. Семантичні особливості.....	39
2.3. Переклад термінів боксу.....	53
ВИСНОВКИ.....	60
SUMMARY.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	66
ДОДАТКИ.....	74
Додаток А. Англо-український переклад термінів боксу.....	74
Додаток Б. Структурні особливості англійськомовних термінів боксу....	104
Додаток В. Тематичні особливості англійськомовних термінів боксу.....	105
Додаток Г. Переклад англійськомовних термінів боксу.....	106
Додаток Д. Тези доповіді на конференції.....	107

ВСТУП

Інтенсивний розвиток та популярність різних видів спорту зумовлює процеси постійного збагачення їх термінологій та, як наслідок, необхідності її всебічного вивчення не тільки у лінгвістичному, але й у перекладознавчому аспектах. Спортивна термінологія є не лише важливим елементом професійної комунікації, але й засобом передачі соціокультурного досвіду в міжкультурному спілкуванні, що пояснює процеси її експансії в загальноновживану мову та необхідність вивчення задля лексикографічної уніфікації, правильного застосування, надання рекомендацій щодо специфіки відтворення іншомовними засобами.

Актуальність дослідження визначається загальним зацікавленням лінгвістів проблемами дослідження термінологій різних мов, важливістю спортивної термінології для спілкування професіоналів та розуміння їх мови широким загалом, відсутністю досліджень англійськомовної термінології боксу як окремого шару термінологічної лексики у вітчизняному мовознавстві та перекладознавстві.

Зв'язок роботи з науковими темами. Кваліфікаційну роботу виконано в межах ініціативної наукової теми кафедри іноземної філології та перекладу НУ «Запорізька політехніка» № 06124 «Лінгвосеміотичні параметри міжкультурної комунікації». Тема роботи затверджена наказом ректора № 471 від 14.11.2024.

Об'єктом дослідження є англійськомовна боксерська термінологія.

Предметом дослідження є історія розвитку, структурні та семантичні особливості її одиниць, а також способи та трансформації її україномовного перекладу.

Мета роботи полягає у з'ясуванні структурних і семантичних характеристик боксерської термінології англійської мови, встановленні способів і трансформацій її україномовного перекладу.

Поставлена мета обумовлює виконання таких **завдань**:

- параметризувати теоретико-практичні поняття роботи;
- схарактеризувати історію розвитку сфери боксу та її англійськомовної термінології;
- встановити структурні і семантичні особливості її одиниць;
- виявити способи та трансформації їх україномовного перекладу.

Матеріалом дослідження вісімсот боксерських термінів англійської мови, відібраних із словників і іншомовних видань, присвячених проблемам сфери боксу та його розвитку.

У роботі задіяно такі **методи дослідження**: *критичного аналізу та опису* – для здійснення параметризації теоретико-практичних понять магістерської праці; *соціолінгвістичного аналізу та опису* – для аналізу історії розвитку сфери боксу та її англійськомовної термінології; *структурного, словотвірного та семантичного аналізу* – для виявлення специфіки структурних та семантичних характеристик її одиниць їх україномовного перекладу; *кількісного аналізу* – для висвітлення ключових результатів магістерської праці.

Наукова новизна магістерської праці зумовлена тим фактом, що в ній вперше вивчається англійськомовна термінологія сфери боксу як окремий шар термінолексики.

Теоретичне значення дослідження полягає у внеску у галузеве термінознавство та перекладознавство.

Практична цінність праці дозволяє вживати її результати у нормативних курсах із термінознавства, теорії та практики перекладу, а також історії англійської мови; у спецкурсах із соціолінгвістики, семантики та структурної лінгвістики.

Апробація роботи здійснювалася на щорічній науково-практичній конференції «Тиждень науки», проведеної 15–19 квітня 2024 р. у

національному університеті «Запорізька політехніка». За результатами апробації надруковано тези [29].

Структура роботи визначається її метою та завданнями. Робота складається із вступу, двох розділів, висновків та списку літератури із 84 найменувань. Загальний обсяг магістерської праці складає 109 сторінок друкованого тексту.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЙНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОМОВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ БОКСУ

Розділ присвячено висвітленню параметричних характеристик терміна, термінології та терміносистеми. Описується в розділі й історія розвитку сфери боксу у Великобританії та США, а також її англійськомовної термінології. Увагу приділено в ньому й етапам і методам її дослідження в роботі.

1.1. Параметризація термінів і суміжних понять

Терміни є базовими одиницями наукової і професійної комунікації, що кодують фахову інформацію, сприяючи її поширенню та обміну. Їх вживають також у повсякденному, художньому мовленні та інших сферах людського спілкування, що визначає роль і питому вагу цих одиниць у комунікативних процесах, зумовлюючи при цьому актуальність їх вивчення.

Поняття термін є інтернаціональним. Праобразом вказаної одиниці є лексема *tarman*, що в санскриті мала значення *вершина стовпа* [39, с. 7]. В грецькій мові лексема *termon* мала значення *межа, кінець* [39, с. 8], в латині *terminus* вживалася із значенням *межа* [39, с. 8], у давньофранцузькій мові визначена одиниця мала форму *terme*. У значенні «*word or phrase used in a limited or precise sense*» [60, с. 11], тобто практично в сучасному розумінні, лексема стала вживатися в XIV столітті в англійській мові.

Осягнення сутності терміна відбувається через надання його дефініції та визначенні його параметрів в термінознавстві – окремій лінгвістичній дисципліні, що займається вивченням термінів. Виокремившись у 30-ті рр. XX століття, вказана дисципліна пройшла еволюцію практично від

класичного термінознавства, що активно розвивалось у 60-ті рр. XX століття, зосереджуючись на вивченні терміна як особливого слова чи сполуки лінгвістичними методами із залученням методів логіки, до когнітивного та прикладного термінознавства [63, с. 12].

Існування термінознавства також підтверджує окремий статус терміна та його відмежування від іншої лексики, в першу чергу, загальновживаної. Параметри подібного відмежування фактично прописані в різних дефініціях терміна, наприклад:

- «офіційний засіб номінації фахового поняття» [25, с. 7];
- «лексична одиниця, дефініція якої базується на точному науковому визначенні (дефініції) поняття» [44, с. 11];
- «слова та словосполучення, що створюються та використовуються для забезпечення можливості комунікації в процесі професійної діяльності та слугують інструментом людського пізнання» [8, с. 9];
- «одиниця природної або штучної мови, що існувала або була створена, акцентологічно оформлена за внутрішніми законами певної мови чи будь-якої іншої знакової системи, що володіє термінологічним значенням, яке відображає та закріплює на певному етапі розвитку науки, техніки, будь-якої професійної сфери ознаки чи властивості фахового поняття» [3, с. 13];
- «слово та словосполучення, що вживається для офіційного позначення спеціального поняття науки, техніки, мистецтва, сфери виробництва, культури» [41, с. 12];
- «слова, що дозволяють позначати, зберігати та репродукувати фахову інформацію, які створюють систему мовного вираження спеціальних понять (термінологію), необхідну для розвитку пізнавальної та професійної діяльності» [5, с. 14];
- «лексична одиниця, що входить до системи подібних одиниць, ізоморфних понятійній системі певної галузі наукового знання чи професійної діяльності» [29, с. 25];

- «засоби фіксації та відтворення фахової інформації, які забезпечують можливість комунікації в процесі професійної діяльності та слугують інструментом людського пізнання» [9, с. 8].

Як свідчать дефініції, ключовими для визначення сутності терміна як мовної одиниці стають такі лексеми, як поняття (спеціальне, фахове або наукове), дефініція, система. Кореляція терміна із фаховим або науковим поняттям виявляє номінативну здібність визначеної одиниці, тобто її здатність позначати фахове поняття. Терміном також вважається тільки та одиниця, що має спеціальну дефініцію, яка виявляє його термінологічне значення [46, с. 33]. Саме термінологічне значення дозволяє терміну слугувати номінацією фахового та наукового поняття. Зазначене вказує на іншу характеристику терміна – точність, на яку вказують науковці [45, с. 12].

Це, у свою чергу, дозволяє говорити науковцям про дві ключові функції терміна: номінативну та дефінітивну [5, с. 16; 45, с. 12]. Номінативна функція терміна реалізується в його здібності позначати фрагмент спеціального знання. Без подібного знання неможливе пізнання та діяльність у фахових сферах. Дефінітивна функція, у свою чергу, виявляє наявність у терміна точної дефініції. Саме тому говорять про «головну якість терміна бути похідним від дефініції» [38, с. 7], «властивість терміна породжуватися на основі актуалізованої або потенційної дефініції» [45, с. 12]. Терміни також виконують комунікативну функцію, забезпечуючи спілкування та взаєморозуміння між науковцями і носіями професійного знання.

Параметризація, що вважається елементом системного аналізу, який полягає у виокремленні істотних характеристик (параметрів) термінів, які відрізняють їх від інших одиниць мови [55, с. 24], здійснюється і за критерієм стислості терміна. Проте, визначений критерій вважався і вважається нині бажаним або «ідеальним», тобто таким, до якого повинні наближатися терміни за формою [7, с. 54].

Фактично йдеться про ідеальні вимоги до термінів, за якими їх відрізняють від літературних загальновживаних одиниць, не здатних виступати йменуваннями фрагментів і понять наукових і професійних сфер. Крім того, слід зазначити, що поняття «параметризація» почало вживатися в науці про мову у ХХІ столітті, надійшовши до неї з методології інших наук. Це свідчить про експансію та взаємопроникнення різних галузей наукового знання та методів їх досліджень [39, с. 14].

Параметризацію термінів пов'язують також із такими їх ідеальними властивостями як незалежність їх значення від контексту, стилістична нейтральність та відсутність образності, однозначність [44, с. 19]. Визначені властивості також є «ідеальними», оскільки у своєму реальному використанні окремі терміни можуть містити образний компонент значення, бути, наприклад, епонімічними, метонімічними, метафоричними, багатозначними (полісемантичними), значення яких виявляє саме контекст їх вживання, мати синоніми тощо. Виникнення нових значень у терміна вважається при цьому закономірним явищем, що відображає процес пізнання фрагментів наукової або професійної дійсності [17, с. 37].

Ключовою властивістю терміна вважається також його системний характер [5, с. 19; 44, с. 19], що дозволяє виявити його місце та роль у терміносистемі, відповідність правилам термінотворення, чіткість визначення, здатність терміна позначати певне поняття в межах конкретної наукової чи професійної галузі.

Системність пов'язана із впорядкованістю термінів у терміносистемі, яка, в свою чергу, розуміється як «сукупність терміноодиниць певної наукової галузі або сфери, впорядкована та структурно організована, одиниці якої пройшли лексикографічну кодифікацію, тобто були систематизовані лінгвістами, термінологами, лексикографами та, як правило, зафіксовані в словниках» [32, с. 222].

Поняття «терміносистема» визначається термінологами також наступним чином:

- «організована особливим способом сукупність термінологічних одиниць, план вираження яких є ізоморфним понятійній системі, категоріальному апарату певної науки» [19, с. 118];

- «співвіднесена з професійною сферою діяльності сукупність термінів, систематизованих і пов'язаних одне з одним на поняттєвому, лексико-семантичному, словотвірному та граматичному рівнях» [10, с. 54];

- «система слів і сполук, що позначають коло понять однієї спеціальної сфери спілкування в науці, виробництві, техніці, мистецтві» [44, с. 23];

- «свідомо впорядкована і системно організована сукупність термінів певної галузі наукового знання чи професійної діяльності» [24, с. 47].

Терміносистема не ототожнюється більшістю термінознавців із термінологією, яку характеризують як:

- «сукупність слів і словосполучень, що позначають спеціальні наукові та технічні поняття, які вживаються для здійснення комунікації у певній професійній сфері» [42, с. 43];

- «сукупність термінів певної сфери знання» [52, с. 579];

- «вся сукупність термінів мови» [38, с. 11].

До ознак термінології, що сприяють її параметризації, відносять, таким чином, приналежність до певної галузі знання; приналежність до певної мови; співвіднесення із поняттями [51, с. 23]. Оскільки і термінологія, і терміносистема характеризується як сукупність термінів, науковці пропонують критерії їх розмежування, говорячи зокрема про стихійність формування першої та свідомість формування останньої із зазначених сукупностей [32, с. 222].

Основою терміносистеми є сконструйована та реалізована в знаковій формі система понять і логічна схема. В її центрі знаходиться ядро, актуалізоване терміноодиниці на позначення основних понять сфери. На

периферії знаходяться терміни, що позначають додаткові та суміжні поняття сфери науки або професійної діяльності. Між різними видами понять існують родовидові, функціональні, атрибутивні та інші види логічних зв'язків [10, с. 54].

Стає очевидним, що головна ознака терміносистеми як штучно сконструйованої моделі – це системність та суворий логічний взаємозв'язок між термінами, що є її елементами. На думку В. І. Вакуленко, терміносистема як модель певної галузі знань або діяльності з'являється тоді, коли ця галузь вже склалася в достатньому ступені, має свою теорію, свій об'єкти чи об'єкти дослідження, категоріальний апарат і т.і. [8, с. 23]. До параметричних ознак терміносистеми науковець відносить її цілісність, відносну сталість, структурованість, змістовно-мовну зв'язність між її одиницями та їх формальну зв'язність [8, с. 25].

Терміносистемою, на відміну від термінології, вважають впорядковану сукупність терміноодиниць, об'єднаних спільною функцією. Будь-яка система має внутрішню ієрархію, яка виражається в характері зв'язків її компонентів, що підтверджується зокрема тим фактом, що «немає системи без структурної співвіднесеності елементів, як і немає структури без системи елементів, характер співвіднесення яких вона виражає» [39, с. 24].

У зв'язку з цим можна сказати, що терміносистема являє собою складне утворення, структуроване та впорядковане свідомо, що об'єднує терміни певної галузі діяльності чи знання в структуру. Термінології, які розвиваються природно та стихійно, є основами для творення терміносистем. Властивостями останніх вважаються також цілісність і відносна сталість, структурованість, змістовно-мовна і формальна зв'язність [38, с. 14].

Відносна сталість терміносистеми пояснюється фактом її безперервного розвитку, зумовленим розвитком наукової чи професійної галузі, яку обслуговують її одиниці, появою в ній нових понять і явищ, які потребують номінації. Ускладнення поняттєвого апарату призводить до

появи все більшої кількості термінів, складних за структурою та значенням, тобто багатокomпонентних сполук, складних термінів.

У когнітивному термінознавстві, яке є найновішим напрямом дослідження терміноодиниць та їх угруповань, терміносистемою вважається «впорядкована сукупність термінів, що відтворює концептуальну модель певної галузі знань» [47, с. 105]. Призначення терміносистеми вбачають не тільки в позначенні професійних понять, але й в організації знань та забезпеченні взаємозв'язків між ними через когнітивні та семантичні особливості одиниць, що слугують йменуваннями їх фрагментів [36, с. 52].

Терміни при цьому розглядаються як кванти наукового та професійного знання, «інформаційно-когнітивні структури, що акумулюють спеціальні знання, необхідні в процесі наукової комунікації та професійно-наукової діяльності» [40, с. 33]. У межах когнітивного термінознавства, поява якого зумовлена розвитком когнітивної лінгвістики, яка вивчає мову у взаємозв'язку з процесами пізнання, дослідження термінів та їх угруповань почало здійснюватися з урахуванням когнітивних процесів їх породження та ролі у процесі організації та передачі знання [30, с. 138]. Актуальними для термінознавства та його розвитку є нині і лексикографічні проблеми фіксації термінів, на чому також наголошують науковці [9, с. 56; 37; 54, с. 12; 58, с. 29].

Таким чином, параметризація термінів здійснюється в термінознавстві за низкою критеріїв, які виявляють статус та ті відмітні характеристики цих одиниць, за якими вони відрізняються від інших слів і словосполучень. Такими критеріями, що виявляються у дефініціях термінів, є номінативність, відповідність поняттю, дефінітивність. Ідеальними властивостями терміна вважаються також незалежність їх значення від контексту, однозначність, стилістична нейтральність. Одним із основних критеріїв параметризації термінів є системність, оскільки ці одиниці є елементами терміносистем. Останні формуються на основі термінологій, які систематизуються,

підлягають лексикографічній обробці, тобто свідомо впорядковуються. Параметризація характеристик термінів і терміносистем здійснюється у новітньому напрямку їх дослідження, когнітивному термінознавстві, з огляду на когнітивні процеси їх породження, організації та передачі знань.

1.2. Історія розвитку боксу та його англійськомовної термінології

Термінологія боксу, яка є сукупністю офіційних йменувань фахових понять боксу, з'являлася та поширювалася в англійській мові під впливом подій відповідної сфери. Праобразом боксу були кулачні бої, які отримали популярність ще в давнину. Археологічні свідчення доісторичного боксу знаходили в різних кутках світу – Індії, Італії, Африці та ін.

Так, наприклад, в першу половину XX століття в Багдаді було знайдено кам'яний артефакт із зображенням бійців, що готуються до схватки. Вік цього кам'яного барельєфу становив біля 7000 років. У шумерській печері було знайдено зображення бою на кулаках, яке датувалося III століттям до н.е. На одному з давньоєгипетських барельєфів було також зображено сцену із двох бійців та глядачів, що вболівали за них. Зображення відсилає до II століття до н.е. [57, с. 9].

Кулачні бої вперше отримують офіційний статус у 688 році до н.е. на прадавніх Олімпійських іграх в античній Греції. Вони йменувалися в Давній Греції «пігмахія» – від давньогрецьких слів *pyg* – кулак, *mahi* – поєдинок [61, с. 7]. Бої почали проводитися за чіткими правилами між бійцями із намотками із шкіряних ременів замість рукавичок. Прийнято вважати, що правила для кулачних боїв створив Геракл [61, с. 8].

Бійці зустрічалися на чотирикутних огорожених майданчиках, які посипалися піском, а впродовж цих майданчиків (майбутніх рингів) розтошовувалися вболівальників. За перебігом поєдинків спостерігали

рефері – геладоніки, які тримали в руках лозини для «заспокоєння» бійців [57, с. 10]. Подібні бої дуже часто закінчувалися каліцтвом або навіть смертями. Для учасників кулачних боїв у Давній Греції це був способ заробити на життя: переможець отримував приз – певну частину касового збору або сумарного розміру ставок [57, с. 10].

Після завоювання Греції Римом у I столітті до н.е. кулачні бої популяризувалися ще більше. Крім того, їх поділили на непрофесійні бої та бої гладіаторів, які ставали справжніми видовищами для загалу. Все це відбувалося до приходу в Рим християнства (II століття до н.е.), коли гладіаторські, а також кулачні бої, було заборонено як язичську спадщину [61, с. 9].

Кулачні бої, які були популярними в Давній Греції та Римі, отримали поширення на Британських островах у XII столітті. Вони були більше схожі на бої без правил, які були достатньо тривалими та виснажливими. Кулаки учасників подібних боїв не були нічим захищені, вони боялися розбити їх об голову суперника, саме тому акцентовані удари використовувалися достатньо рідко. Саме цей факт відрізняв англійський бокс у вказаний час від давньогрецьких і римських боїв [61, с. 12]. Визначений період вважається раннім періодом історії розвитку боксу не тільки на території Британських островів, але й у всьому світі (VII століття до н.е. – XIV століття н.е.).

Історія появи боксу виявляє та пояснює походження окремих одиниць у сучасній боксерській термінології англійської мови. Так, сама лексема *boxing* надійшло до англійської мови з грецької *puxis* через латину *boxis* (*puxis*) – кулак. Із сучасним значенням («*fighting with the fists as a sport*» [53, с. 14]) ця лексема почала використовуватися у 1711 році [53, с. 14].

Термінологія боксу в англійській мові фактично почала розвиватися із лексеми *boxis* (*puxis*). Саме тому вона містить такі лексичні одиниці латинського походження, як

pugilism – кулачний бій, бокс;

pugilist – борець, боксер;

pugilism, in former times the art of sport of boxing – бокс, у минулі часи мистецтво боксу.

Перше письмове згадування про турнір з боксу відбувається у 1681 роком в одному із офіційних документів, виданих при дворі Карла II, короля Англії, Шотландії та Ірландії [57, с. 36]. Але офіційним початком у розвитку професійного боксу в Англії прийнято вважати 1719 рік, коли було проведено перший офіційний чемпіонат з боксу [57, с. 38]. Його переможцем став англійський боксер Джеймс Фігг. Спортсмен провів за своє життя більше 270 двобоїв, лише на одному із яких програв [57, с. 39].

У 1719 році спортсмен відкрив в Лондоні школу бойових мистецтв, до якої входив і бокс. Однією із основних заслуг Фігга стала популяризація боксу. Спаринги, що відбувалися в його школі викликали неабиякий інтерес у аристократів. Їм було цікаво спробувати свої сили в заняттях боксом. Двобої у школі Джеймса Фігга збирали велику кількість спортсменів і глядачів. Вони відбувалися на ринзі, який нагадував сучасний ринг, оскільки був вже не круглим майданчиком, а мав квадратну форму та був піднесений на поміст, обнесений дерев'яними поруччями.

Зауважимо, що лексема *ring* у значенні, пов'язаній з боксом і змаганнями з боротьби («*place for prize fight and wrestling bouts*»), поширилась у англійській мові саме на початку XVIII століття [61, с. 22]. Нині ринг вважається основним місцем, де проводяться тренування, професійні та аматорські турніри з боксу. Лексема *ring* використовується нині в англійській мові не тільки для позначення місця проведення турнірів, але й позначала сам процес і атмосферу двобою. У XIX-XX століттях з'явилися та поширилися складні слова та словосполучення із визначеною лексемою, які поповнили термінологію боксу в англійській мові:

ringside / ring-side – зона біля рингу;

ring girls – дівчата, які показують номери раундів;

- to step into the ring* – вийти на ринг (підготуватися до поєдинку);
to mount the ring – піднятися на ринг;
the ring is over – бій на рингу завершено;
to leave the ring – покинути ринг;
cordage of ring – канати рингу;
cut off the ring – відрізати суперника на рингу (обмежити його пересування);
sparring ring – тренувальний ринг (для спарингів);
ring apron – периметр рингу (зовнішня частина платформи за канатами);
ring craft – майстерність роботи на рингу;
ring generalship – техніка та стратегія ведення бою на рингу;
the ring is free – ринг вільний.

Зауважимо також, що до XVIII століття місце для боя називали *stage* та лексемою латинського походження *arena*, що вживалося для позначення неогороженого простору, де відбувалися кулачні бої [79, с. 32].

Лексему *ring* вживав Джеймс Фігг, який написав кілька статей, присвячених техніці боксу, сформулювавши при цьому правила бою [57, с. 39]. Ці правила були доволі жорстокими, наприклад, одне з них вимагало, щоб бій закінчувався лише тоді, коли супротивник не міг його продовжувати. Також дозволялося застосовувати прийом задушення, бити супротивника, який впав, ломати його ноги та руки [61, с. 24].

Подібні бої, а також прийоми та дії, які застосовувалися при їх проведенні, описані в художній літературі, зокрема американським письменником Б. Шульбергом у драмі «Чим сильніше вони падають» [65]:

«I can lick Ward», was all he said [65, с. 82].

Лексема *lick* – бити, колотити, вжита у наведеному фрагменті для характеристики того, що збирається зробити головний персонаж повісті Феліпе Рівера із своїм майбутнім супротивником у боксерському поєдинку.

Наведемо інший приклад із лексичною одиницею з відповідним значенням:

«He can *beat you up* with one hand and both eyes closed» [65, с. 83].

Дієслово *beat up* має значення *по-звірячому бити, калічити* [71, с. 32]. Вираз *to beat smb. up*, який власне і вживається у наведеному реченні, має значення *серйозно поранити когось, наносячи удари*, про що власне свідчить її дефініція «*to wound (someone) severely by hitting*» [79, с. 29]. Зазначений вираз вживається для характеристики того, що потенційно може зробити Дені Ворд, чемпіон з боксу, в поєдинку з Феліпе Рівером.

Про потенційний негативний результат бою для Рівера сказано й у іншому фрагменті повісті:

«Ward will *chop you to ribbons*» [65, с. 84].

Метафоричний вираз *to chop smb. to ribbons* із дієсловом *to chop* – *наносити короткий, рублячий удар*, використовується у наведеному прикладі для опису потенційних дій Ворда стосовно Рівера у значенні *сильно побити* (досл. *зробити котлету*).

Двобій, що відбувався між супротивниками, характеризується в творі наступним чином:

«It was not a fight. It was *a slaughter, a massacre*» [65, с. 111].

«He succeeded only in *staggering* Rivera, but in the ensuing moment of *defenseless helplessness* he *smashed* him with another blow through the ropes» [65, с. 113–114].

Danny, *battered* and heroic, still kept *coming up* [65, с. 116].

Для характеристики двобою, що вказує на його важкість, автор використовує лексеми негативно-оцінного значення *a slaughter, a massacre* – *вбивство (бійня, кривава роз), сильне побиття (знищення)*.

Дії (*staggering, smash, come up*) та стан супротивників (*defenseless helplessness, battered*), які взяли участь у бої, позначені лексичними

одинацями, що також вказують на його важкість.

Зауважимо, що праці Джеймс Фігга сприяли письмовому закріпленню боксерських термінів та їх подальшому поширенню. До таких одиниць зокрема належать одиниці на позначення дозволених дій у боях «на голих кулаках». Значення вищенаведених одиниць свідчить про суворість дозволених дій і прийомів боїв на кулаках, що були поширені в Англії ще у XVII столітті – на початку XVIII століття:

biting – укусу;

body pushing – поштовх корпусом;

to break arms and legs – ломати руки та ноги;

butting – удари головою, бодання;

elbow blowing – удар ліктями;

to gouge out an eye – видавити (вибити) око;

kicking – удар ногами, колінами;

punch – удар кулаком; *punching without gloves* – удари руками без рукавичок;

scratch – дряпати;

scratching, with the nails – дряпання нігтями;

shoulder pushing – поштовхи плечима;

smothering – задушливий; *smother* – задушити;

spike – шип, зубець; *to spike* – простромлювати, прокалювати;

spiked – оснащений зубцями, шипами;

strangle – душити; *strangling* – удушення;

bareknuckle fighting – бій на голих кулаках, кулачний бій.

Основною заслугою Фігга стала популяризація боксу та первинне закріплення його англійськомовних термінів у друкованому вигляді.

Історично зафіксованою спробою уніфікувати правила боксу вважається збір правил, опублікованих у Лондоні в 1743 році англійцем

спортсменом і Дж. Браутоном [61, с. 103]. У зводі говорилося про перевагу боротьби руками (*hand fights*) та заборону методів бійки (*the fighting methods*), поширеної до XIV століття. Про гуманізацію боксу свідчило також введення у зводі правила заборони ударів нижче поясу, правила тривалості боя та його раундів. У зводі правил Дж. Браутона оговорювалися також розміри та характеристики рингу:

«24 feet (7,3 metres) square enclosed by ropes with red and blue corners for opponents» [61, с. 102].

Цей звід (кодекс) складався із сьоми підрозділів, один із яких регламентував розподіл призового фонду між переможцем і переможним [61, с. 103].

Зауважимо також, що лексема *prize* у значенні «reward or symbol of victory» [84, с. 522] надійшла до англійської мови з давньофранцузької *pris* у XIV столітті та почала використовуватися в сфері боксу не тільки окремо, але й у складі складних слів та словосполучень у середині XVIII століття [84, с. 522], зокрема:

prize-fighter – борець за приз, професіональний боксер;

prize-fight – змагання за приз (у тому числі й у боксі);

to win the prize – виграти приз (у тому числі й у боксі).

На те, що сферою вживання визначеної лексеми, є бокс, вказує зокрема дефініція складного слова *prize-fight*, яке мало дещо інше значення до XVIII століття:

prize-fight – «(in former times) a public boxing match for a money prize, in which the two men fought with bare hands (till XVIII century)» [84, с. 522].

У 1838 році правила Дж. Браутона було вдосконалено: було обмежено арсенал недозволених прийомів, що застосовувались до цього. Були заборонені удари ногами, головою, укуси. Переможець визначався по неможливості продовжувати бій суперником [61, с. 111]. У 1882 році було опубліковано боксерські правила маркиза Квинсберрі, які стали основою

правил сучасного боксу. Вказані правила відрізнялися від попередніх введенням чотирьох правил: обов'язкове носіння боксерських рукавиць під час змагань і тренування; тривалість раунду – три хвилини, перерва між раундами – одна хвилина; використання у боях лише кулаків; боксер, який падає на підлогу, повинен підвестись протягом хвилини, інакше його оголошують переможеним, а бій – закінченим [61, с. 113]. Завдяки введенню правила носіння боксерських рукавиць удари в боксі стали більш безпечними, а техніка захисту – більш різноманітною та надійною.

У XIX столітті спостерігалось продовження формування термінології боксу, що супроводжувало становлення цього виду спорту у зв'язку зі створенням у Лондоні в 1814 році товариства боксу з метою регулювання боксерських поєдинків на ринзі та опублікуванням у 1838 році правил Лондонського призового боксу [57, с. 201]. Разом із появою нових понять виникають і нові номінації на позначення спортивних товариств чи об'єднань, пов'язаних із боксом (the Pugilistic Club) [79, с. 324].

Термінологія боксу поступово формувалася та фіксувалась переважно в Англії, що відбувалося в епоху «голих кулаків», а згодом, починаючи з 1886 року, в епоху «боїв у рукавицях», внаслідок чого зокрема з'являються терміни *mufflers*, *padded gloves*, *round*, *scratch*, *knockdown* та ін. Зміни назв правил, що регулювали боксерські змагання (The Broughton Rules / The First Code of Rules, The London Prize Ring Rules, The New Queensbury Rules), віддзеркалювали удосконалення правил боксу з часом [61, с. 128]. У Шеффільді в 1880 році була заснована Аматорська боксерська асоціація Англії, що також сприяло популяризації боксу та висвітленню його подій у газетах країни [57, с. 102].

Коло понять боксу від початку етапу розвитку визначеного виду спорту до XIX століття значно розширилося. Деякі терміни боксу англійської мови позначають поняття, властиві одному періоду (наприклад, епоха «голих

кулаків», наприклад: *kicks, spiked, spiky, punch, bareknuckle fighting*; інші – всім періодам, наприклад: *referee, punch, hit below the belt, knockdown*).

У 1904 році бокс було включено до програми Олімпійських ігор [57, с. 107]. Перший чемпіонат Європи з боксу відбувся у 1924 році, а чемпіонати світу серед аматорів стали проводитися з 1974 року [57, с. 124].

Поступово у різних виданнях, в тому числі і в англомовних ЗМІ, які містять рубрики «спорт» та висвітлюють події сфери, розпочинається фіксації боксерської термінології. Це всіляко сприяє її стандартизації та впорядкуванню.

Розвитку англомовної боксерської термінології сприяло й проникнення та поширення боксу в США, що відбулося у XVIII та XIX століттях. Бокс розвивався, в першу чергу, у великих містах країни. Це, в першу чергу, Нью-Йорк, Бостон та Новий Орлеан, куди в пошуках нових можливостей переселилися англійські та ірландські боксери [57, с. 184]. Першим чемпіоном у сфері боксу у важкій вагі за правилами кулачних боїв без боксерських рукавиць у США у 1882 році став американець Джон Л. Салліван, а у 1892 році він став першим чемпіоном в країні у двобої у боксерських рукавицях [57, с. 186].

У XX століття США стали центром професійного боксу, який приносив спортсменам великі гонорари та комерційних успіх. Процес комерсyalізації боксу, що розпочався у першій половині XX столітті у США та другій половині XX століття у Європі, сприяв надходження до його термінології таких лексем, як *promoter, manager*, що відбивається зокрема у одному з їх значень:

- *promoter – a person who promotes new trading companies; promoter often refers to a person who organizes and arranges finance for sporting events: a boxing promoter* [78, с. 482];

- *manager – a person who manages the training and other activities of*

a sportsman or team [78, с. 401].

У XXI столітті до англійськомовної термінології боксу надходять такі терміноодиниці, як:

- *punch stats* (скороч. від *punch statistics*) – використовується для опису даних про кількість і якості ударів, що наносяться під час бою;
- *phantom punch* – швидкий і неочікуваний удар, який не встигають побачити глядачі та суперник;
- *hybrid fighter* – боксер, який поєднує елементи боксу із навичками із інших бойових мистецтв (наприклад, кикбоксингу);
- *cross-fit boxing* – бокс у поєднанні з кросфітом;
- *youTuber boxer* – високомедійний боксерський двобій, влаштований відеоблогерами (термін з'явився і поширився після 2018 року);
- *clinch game* – стратегічне використання клінча для керування темпом двобою та уникнення ударів;
- *bare-knuckle boxing* – бій без боксерських рукавиць;
- *ring walk* – вихід бійців на ринг, що супроводжується шоу, музикою та світовими ефектами (став важливою частиною двобоїв в епоху медійності).

Паралельно із оновленням англійськомовної термінології боксу відбувається архаїзація її окремих терміноодиниць, внаслідок чого вони виходять із вжитку. Це зокрема стосується терміноодиниці *prize-fighter*, замість якої почали використовувати терміни *professional boxer*, а також *loogan* – боксер-професіонал.

Розвиток англійської термінології боксу визначив також появу варіантів її одиниць:

повного та скороченого (*mitten* – *mit*, *championship* – *champ*, *referee* – *ref*);

більш раннього та більш пізнього (*pugilist* – *boxer*, *pugilism* – *boxing*, *professional boxer* – *loogan*);

офіційного та розмовного (*boxing – fistic*).

Формування англійськомовної термінології боксу відбувається за рахунок, так званих, предтермінів. Ці одиниці слугують засобами професійних понять сфери, але не відповідають жодним вимогам, за якими терміни відрізняються від нетермінологічних засобів. До них належать такі одиниці:

багатослівні номінативні сполуки, що вживаються для точного йменування понять, які не відповідають вимогу стислості (*throwing in the mouthpiece on the ring* – викидання капи на ринг; *throwing in the towel* – викидання рушника на ринг, *throwing up the sponge* – викидання губки на ринг, тобто визнання себе переможним);

сурядні сполуки (*holding and hitting* – «тримання» супротивника із одночасним нанесенням ударів);

прислівникові та дієприслівникові сполуки (*saved by the bell* – зрятований гонгом – «*when a fighter is down or in trouble and the bell sounds ending the round, the minute between rounds gives the fighter a chance to recover*» [79, с. 378]).

Формування англійської термінології боксу не можна вважати закінченим процесом і нині, що зумовлено постійним розвитком сфери.

Таким чином, розвиток боксерської термінології в англійській мови відбувається паралельно із розвитком сфери боксу, позначеним такими етапами, як період «голих кулаків» та період «боїв у рукавицях». Кулачні бої потрапили до Британських островів з Давньої Греції та Риму, поширившись, в першу чергу, в Англії, до XII століття. Перша офіційна письмова фіксація про події, пов'язані з боксом, відбулася в країні наприкінці XVII століття. Попри той факт, що професійним видом спорту бокс стає у XIX столітті, перші книги, присвячені йому, з'являються лише у XX столітті, а словники – у його другій половині. Це, а також висвітлення подій сфери у ЗМІ та інших джерелах, сприяє стандартизації англійськомовної термінології боксу, яка

продовжує розвиватися разом із сферою й у ХХІ столітті. Поряд із оновленням, деякі із її одиниць виходять із ужитку, внаслідок виходу із використання, що зумовлено зникненням або заміною понять сфери, позначених цими одиницями. Окремі терміни боксу формуються на основі предтермінів, які не відповідають вимогам стислості та відсутності синонімів.

1.3. Методи та етапи роботи

Термінологічні дослідження у ХХІ столітті відзначаються своєю багатогранністю, про що свідчить і наша магістерська праця, присвячена вивченню англійськомовної боксерської термінології як лінгвального та перекладацького феномена. Багатовекторність її вивчення потребує вживання різних наукових методів дослідження.

У загальному значенні під методом наукового дослідження розуміють «принцип або спосіб вивчення предмета конкретної науки, що забезпечує його його пізнання та розуміння» [14, с. 7]. Також під методом розуміють «процедуру вивчення певного наукового явища, реалізований конкретною послідовністю дій або операцій, що дозволяє науковцю отримати об'єктивні наукові дані про нього» [31, с. 12]. Гетерогенність наукових методів дослідження пов'язана не тільки з їх варіативністю, але й з їх традиційним розподілом на загальнонаукові та спеціальні, що вживаються у кожній конкретній науковій дисципліні або низці суміжних дисциплін. Спеціальні методи, що вживаються у лінгвістиці та пов'язаних з нею дисциплінах, об'єктом яких є мови, називають лінгвістичними [31, с. 14; 33, с. 48] та лінгвоспецифічними [35, с. 12]

У нашій роботі також застосовуються низка наукових методів, як загальнонаукових, так і лінгвістичних, застосованих на її різних етапах.

Розподіл дослідження на етапи є закономірним, зумовленим не тільки його завданнями, але й метою, пов'язаною із встановленням структурних і семантичних особливостей, а також дослідженням історії розвитку англійськомовної боксерської термінології, з'ясуванні способів її відтворення українською мовою.

Здійснений на першому етапі збір фактичного матеріалу, передбачає аналіз фахової літератури (словників і текстів першоджерел, присвячених питанням сфери боксу) та застосування методу суцільної вибірки для відбору термінів боксу англійської мови, які надалі аналізуються в роботі.

Подальший аналіз потребує також характеристики теоретико-методологічних підвалин вивчення цих одиниць, що зумовлює визначення параметричних характеристик терміна, термінології та терміносистеми, залучення для цього методів критичного аналізу та опису, які є загальнонауковими. Зазначене здійснюється на другому етапі цієї праці.

Її третій етап ми пов'язуємо з описом сфери боксу і історії її розвитку в англійськомовному світі, в першу чергу, в Англії, а надалі у Великобританії та США. Розвиток сфери та події, які відбувалися в ній, визначають особливості розвитку термінології боксу та її одиниць, що зумовлює необхідність аналізу екстралінгвальних факторів не тільки їх появи та поширення, але й зникнення окремих термінів. Залучені на цьому етапі методи опису та критичного аналізу надає можливість схарактеризувати історію розвитку визначеної сфери. Для опису історії розвитку визначеної термінології залучається метод соціолінгвістичного аналізу, а також аналіз словникових дефініцій окремих термінів.

З'ясування будови та способів творення боксерських термінів англійської мови відбувається на четвертому етапі роботи за допомогою методів структурного, словотвірного аналізу. П'ятий є етапом, вивчення семантики боксерських термінів, який потребує вживання методів семантичного аналізу. Також на визначених етапах залучено метод опису.

Визначений метод, а також метод перекладацького аналізу є ключовим для шостого етапу нашого дослідження, на якому визначаються способи і трансформації перекладу боксерських термінів. Додатковими при цьому виступають методи семантичного та структурного аналізу. Метод кількісного аналізу залучається нами для встановлення основних результатів магістерської праці: структурних особливостей, тематичних груп, трансформацій і способів перекладу боксерських термінів англійської мови.

Отже, аналіз лінгвальних характеристик боксерських термінів англійської мови, виявлення трансформацій і способів їх перекладу, потребує залучення різних методів їх аналізу, вживаних на різних етапах магістерської праці. Для добору термінів для аналізу на її першому етапі вживається метод суцільної вибірки. Другий етап зосереджено на аналізі її теоретичних засад. У ході його виконання вжито методи опису та критичного аналізу. Історію розвитку сфери та її термінології описано на третьому етапі праці із вживанням методу соціолінгвістичного аналізу, опису, а також методу аналізу словникових дефініцій окремих термінів. Четвертий і п'ятий етапи є етапами вивчення її структури та семантики, здійснені за допомогою ідентичних за назвою методів, а також за допомогою методів словотвірного аналізу та опису. Метод перекладацького аналізу дозволяє виявити трансформації та способи перекладу обраних боксерських термінів на шостий етапі, а кількісний аналіз — найбільш вагомих результатів магістерської праці на сьомому етапі.

РОЗДІЛ 2

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРЕКЛАД АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ТЕРМІНІВ БОКСУ

Розуміння структури та значення термінів, а також способів їх творення сприяє їх класифікуванню та подальшій лексикографічній фіксації, що є важливим і для англійськомовної боксерської термінології, структурні та семантичні характеристики якої аналізуються у розділі. Також у розділі здійснено її перекладацький аналіз, що дозволяє встановити способи та трансформації її україномовного перекладу.

2.1. Структурні особливості

На сьогоднішній день у вітчизняному термінознавстві існує щонайменш дві ключові класифікації термінів англійської мови за будовою [17, с. 37; 27, с. 78–79; 42, с. 213–214; 43, с. 213–214; 62, с. 18–24], які було створено на основі класифікацій терміноодиниць і лексичних одиниць зарубіжних термінологів і лінгвістів [55, с. 61–64; 58, с. 34–36; 64, с. 57–58].

Згідно із однією із них, представленою зокрема Р. І. Дудком, англійські терміноодиниць представлені словами та словосполученнями або однокомпонентними та багатокомпонентними термінами [17, с. 37], наприклад:

- однокомпонентний термін (слово) – *gong, agility, to batter, boxer, corkscrew, cross-counter*;

- багатокомпонентний термін (словосполучення) – *elbow blow, hard-fisted puncher, to be out of trim to have the champion's belt, to attack while holding the ropes*.

Українські термінознавці С. З. Булик-Верхола, Г. В. Наконечна, Ю. В. Теглівець розрізняють такі види будови терміноодиниць у англійській мові: прості кореневі терміни; дериватні терміни, утворені шляхом афіксації; складні терміни; терміни-словосполучення; скорочені терміни; комбіновані терміни [5, с. 71–72].

Наш аналіз будови боксерських термінів англійської мови у науковій праці базується на визначеній класифікації. Отже, англійськомовна термінологія боксу представлена наступними одиницями:

- кореневими (*jab, hook, jolt, jab, round, punch, to box, bout, slam, blow, fight, entry, feint, hit, punch, strike, jab, judge, kick, lead, kick, lunge, novice, pace, pivot, score, shin*);
- афіксальними (*scorer, infighting, outfighting, blocking, clinching, enswell, feinting, fixed, hugging, knockout, manager, opening, parrying, promoter, rolling, slipping, muffler, sparring, spoiler, undercut, uppercut, upsticks, holding, warning*);
- складними (*ringside, cornerman, shin-pad, shin-guard, side-step, counter-attack, cross-counter, cruiserweight, featherweight, flyweight, glove-fight, headgear, heavyweight, lightweight, middle-weight, one-two, knock-out, ring-craft*);
- терміносполучення (*stale athlete, straight blow, step high, win on superiority, ward off a blow, take the count, spit out the mouthpiece, blow with the open glove, transfer to another weight class, win by referee stop contest, turn back upon an opponent*);
- скорочення (*sluggard, champ, mit, welter, KO*);
- комбіновані терміни (*prizewinner, matchmaking right-hander, head-butting, counterpuncher, haymaker, kickboxing, stand-up boxer, left-right-left-hook combination, medium-quarter fighting, sluggish fighter, low ducking, stand-up boxer, technical knockout*).

Зауважимо, що під комбінованими термінами науковці розуміють ті одиниці, творення яких відбулося різними шляхами одиниць [5, с. 72], наприклад: афіксацією та словоскладанням, словоскладанням та синтаксичним поєднанням компонентів у словосполучення.

Розглянемо кожну із вищенаведених груп термінів боксу більш детально. Як свідчать приклади, прості кореневі терміни не містять будь-яких афіксів і складаються із одного кореня. У англійськомовній термінології боксу вони представлені такими групами термінів:

- суто англійськими (*to blow, jolt, jab, spar*);
- греко-латинськими запозиченнями (*box, defense, battle*);
- запозиченнями із інших європейських мов (*score, savate, prize*).

Афіксальні терміни представлені в англійськомовній термінології боксу переважно суфіксальними одиницями, наприклад:

boxer, boxing, blocking, challenger, clinching, cuffer, counter, dodging, ducking, endurance, evasion, feinting, fighter, fistic, fixed, hugging, knockout, muffler, manager, outer, parrying, prizier, promoter, pugilist, pugilism, pugilistic, rating, raking, rolling, slipping, sparring, spoiler, stomacher, slugger, warning, titlist.

Існують в термінології боксу англійської мови і терміни, сформовані префіксацією:

undercut, upstick, instep, overwhelm, outpoint, disqualification, rematch.

Зауважимо, що префіксальна деривація є малопродуктивною в боксерської термінології англійської мови.

Також формування деяких боксерських термінів пов'язано із додаванням префіксів і суфіксів одночасно, тобто йдеться про префіксально-суфіксальний спосіб:

overtraining, disqualification, disentanglement, infighting, outfighting, outfighter.

Зауважимо, що за допомогою вищенаведених способів формуються афіксальні деривати. Під дериватом розуміємо «мовну одиницю, утворену шляхом деривації» [2, с. 4]. Дериват є похідною одиницею від іншої мовної одиниці, яку називають також дериватором [34, с. 11]. Деривація, у свою чергу, є процесом утворення мовних дериватів на основі інших одиниць мови [17, с. 37].

Науковці розрізняють різні види деривації, зокрема морфологічну, до якої належить і афіксація [17, с. 38]. Афіксальні термінодеривати – це, відповідно, терміноодиниці, сформовані або виключно суфікацією, або виключно префіксацією, або ж префіксально-суфіксальним способом.

Наступна група одиниць боксерської термінології англійської мови представлена складними термінами, тобто термінами, що були сформовані за допомогою словоскладання, при якому поєднується основи та корені слів, наприклад:

handwrap, arm-work, flyweight, lightweight, featherweight, middleweight, heavyweight, bantamweight, knockdown, uppercut, mouthguard, left-handler, gum-shield, mouth-guard, footwork, prizewinner, southpaw, shin-pad, shin-guard, side-step, slaphappy, circular-swing, codpiece, cardiac-knock, cruiserweight, matchmaker, cornerman, head-butting, counterattact, countercheck, cruiseweight, dreadnought, foot-shift, footwork, return-hit, ring-chair, ring-lamp, snap-away, stroke-distance, strawmat, strawweight, corkscrew, cornerman, head-butting, ring-craft, ringside, score-board, shadow-boxing, shin-guards, side-stepping, score-sheet.

Наведені приклади свідчать про те, що фактично йдеться про складні слова, що творяться не тільки за допомогою коренів та основ, але й є складно-похідними словами.

Хоча переважна кількість боксерських термінів англійської мови пишеться разом, написання через дефіс для деяких із них є також прийнятним. Від простих, як похідних, так і кореневих термінів, їх відрізняє

наявність кількох компонентів, кожний із яких зберігає свою семантичну значущість. При цьому до характеристик складного терміна та будь-якого складного слова відносять цільнооформленість [5, с. 72].

Своєрідністю англійськомовної боксерської термінології є наявність у ній, так званих, «ланцюжкових» термінів, до складу яких входять щонайменш три з'єднані дефісами основи. Їх поєднання може відбуватися при цьому не тільки за допомогою дефісів, але й за допомогою прийменників, артиклей, сполучників, наприклад:

left-right-left-hook, ahead-of-time-win, peek-a-boo, right-and-left, rough-and-tumble.

Вищезазначені одиниці науковці називають також «складними словами синтаксичного типу» [5, с. 74], «лексикалізованими синтаксичними утвореннями» [38, с. 56].

Також до групи складних одиниць термінології, що вивчається нами, входять складні одиниці, які містять три компоненти:

lightflyweight, lightwelterweight, lighthavyweight, straight-front-the-shoulder.

Зауважимо, що словоскладання відносять до морфолого-синтаксичного типу деривації, яке, за спостереженнями Ю. А. Зацного, все більше набуває ваги в англійській мові через можливість застосування її внутрішніх ресурсів, тобто її власних одиниць [20, с. 34].

Найбільш поширеною у боксерській, а також інших видах термінологій англійської мови є терміносполуки, поява яких є результатом синтаксичної деривації або синтаксичного способу творення термінологічних одиниць. За компонентним складом такі одиниці є переважно двокомпонентними, що формуються за такими поширеними моделями:

- N+N (*amateur boxer, body blow, body punch, bag glove, champion boxer, head blow, kidney punch, pivot blow, chin point, gift decision, gong sound, hammer blow*);

- N+prep+N (*conduct of the bout, code of rules, contender to the title, duration of the contest kidney punch, pause between rounds, conduct of the bout, position of fists*);
- Adj+N (*professional boxer, classic guard, defensive position, double step, fake blow, fast boxer, fistic content, indirect clinch, intentional violation, decisive blout, durable boxer*);
- V+N (*to block a blow, to commit a fault, to make the weight, to mount the ring*);
- V+prep+N (*to hit on the back, to hit with the forearm, to keep to the rules, to lie on the opponent, to lean against the ropes*);
- Part I+N (*attacking tactics, boxing team, fighting spirit, leading blow, scoring card, sluggish fighter, sparring match*);
- Part II + N (*deflected blow, preferred blow, lost contest, closed stance, preferred blow*);
- Adj+Ger (*shadow fighting, close fighting, passive boxing, scientific boxing, top-class refereeing*).

Також моделями формування боксерських терміносполук англійської мови, що складаються із двох компонентів, є наступні:

- N's+N (*strength superiority*);
- N+prep+Ger (*counter with slipping*);
- N + Ger (*glow padding*);
- V+conj+V (*to hold and hit*);
- Adj+prep+N (*broad on guard*);
- Part I+prep+N (*getting into reach*) тощо.

Поєднання компонентів терміносполук відбувається не тільки підрядним, але й сурядним зв'язком, на що зокрема вказує вживання сполучника *and* в одному із наведених прикладів.

Е. А. Скороходько пропонує поділяти терміносполуки за типом головного компоненту на субстантивні, із іменником в ролі ключового

компонента, ад'єктивні, із ключовим дієприкметником, дієслівні, де дієслова є ключовими компонентами сполуками [38, с. 22], зокрема:

- *pivot ball, elbow blow, platform ball;*
- *saved by bell;*
- *to land a left.*

Менш поширеними є трикомпонентні боксерські терміни в англійській мові. Основними моделями їх творення є наступні:

- Adj+N+N (*world title shot*);
- Adj+Adj+N (*fundamental defensive measure*);
- V+Adj+N (*to leave the fundamental position*)

Наведемо приклади інших боксерських термінів, що складаються із трьох компонентів:

to win inside the distance, striking bag on platform, to cut the hitting distance, eight second count, a left hook to the body, a right uppercut to the chin, attack while holding the ropes, be in good (in bad) shape, to blow on the back of the neck, counter with right/left ducking, to have the champion's belt, to hit with open glove, to hit with the side / back of the hand, to hold a rope with the glove, to cut the hitting distance, to keep an opponent at a distance, knockout points on the body, to make use of the knees, non-observance of the command «break!», to pit one boxer against another, to push the opponent backward, right hook to the jaw, to turn back upon the opponent, vulnerable spots of the body, to win with the clear advantage.

Існують в боксерській термінології англійської мови також багатоконпонентні одиниці, до складу яких входять чотири та більше компонентів:

to be nimble on one's feet, to throw a punch while in a clinch, to transfer to another weight class, hook and crosses to the head and body, loss by referee stopping contest, a box who lacks science, to assume (adopt) the attitude of a boxer

ready to fight, to hit the back of the opponent's neck / head, technical knockout by corner stoppage, no contest due to accidental headbutt, accidental low blow leading to point deduction, intentional foul resulting in disqualification of the fighter, championship belt presentation ceremony for the winner, professional boxing match official scoring criteria, knockout victory in the final round of the championship bout.

Терміносполуки сфери боксу, що складаються з чотирьох і більше компонентів, не є поширеними, оскільки вони загалом ускладнюють професійне спілкування, не відпочиваючи критерію стислості, що висуваються до термінів.

Існують в англійськомовній термінології сфери боксу і терміни, утворені скороченням, що належить до морфолого-синтаксичного способу формування термінів [17, с. 37]. Скорочення в боксерській термінології англійської мови не є гомогенними. Зокрема вони представлені акронімами – «типами скорочень, що утворюється із початкових літер або звуків декількох слів, які складають фразу, назву або термін» [25, с. 22], наприклад:

- *TO – knock out;*
- *TKO – technical knockout;*
- *TKO-RS – technical knockout due to referee stoppage;*
- *URPB – unified rules of professional boxing;*
- *MEC-AKD – mandatory eight count after knockdown;*
- *SDMD-12R – split decision majority draw after twelve rounds;*
- *PFMR – pre-fight medical examination requirements;*
- *DQ – disqualification.*

Також до складу боксерської термінології англійської мови входять аббревіатури, утворені усіченням терміна, наприклад:

- *champ – champion;*
- *ref – referee;*
- *mit – mitten.*

Одним із видів скорочення є еліпсис, тобто вилучення окремих компонентів (слів) у терміносполуці зі збереженням значення вихідної одиниці, наприклад:

boxing gloves – *gloves*, *squared ring* – *ring*, *boxing bout* – *bout*.

Скороченням засобами символіки в термінології боксу є зокрема такі одиниці, як:

8-oz / 10-oz gloves, де *oz* – *унція*.

Скорочення вживаються, в першу чергу, в документації або в текстах сфери, що містять правила або статистику.

Отже, на структурне розмаїття боксерської термінології англійськомовних термінів боксу вказує існування в ній простих кореневих термінів, що за походженням є англійськими, грецько-латинськими, а також запозиченими із інших європейських мов. Поширеними в термінології боксу англійської мови є афіксальні, власне суфіксальні та префіксально-суфіксальні деривати. Достатньо поширеними є й складні боксерські терміни, утворені поєднанням коренів або основ вихідних слів. До складу подібних термінів можуть входити не тільки дві, але й три корені та основи вихідних термінів, а також деякі службові частини мови. Залучення подібних компонентів призводить до появи лексикалізованих синтаксичних утворень. Продуктивним способом формування боксерських термінів у англійській мові є синтаксичний, за допомогою якою створюються словосполуки. Поширеними при цьому серед них є двокомпонентні. Найменш поширеними є сполуки на позначення понять боксу, які складаються із чотирьох та більше компонентів. Варіативність скорочень у сфері боксу позначена наявністю акронімів, аббревіатур, еліпсисів, символів на позначення ваги.

2.2. Семантичні особливості

Семантичні особливості дослідження термінології науковці пов'язують із вивченням питань семантичної деривації, внаслідок якої з'являються у ній деривати із новим значенням або його відтінками [2, с. 5], семантичними взаємовідносинами, актуалізація яких свідчить про системні зв'язки у межах терміносистеми, до яких вони належать [34, с. 22], тематичними групами термінів у межах термінології [12; 48].

Одним із основних механізмів семантичної деривації є метафора, сутність якої виявляє зокрема така її дефініція, як «транспозиція значення за ознаками схожості» [11, с. 72]. Зазначимо, що метафоричними в боксерській термінології є, в першу чергу, терміни на позначення видів боксерських ударів, наприклад:

- *rabbit blow* – *слабкий удар* (але не букв. «удар кролика»);
- *bolo punch* – *верхній аперкот* (удар кулаком, який розпочинається з обертального руху руки, подібний руху, який виконує робітник при рубанні цукрового очерету спеціальним ножем, який мав назву боло);
- *corkscrew* – «*штопор*» (удар кулаком, який супроводжується його обертанням по вісі, обертання додає сили удару та допомагає прорвати захист суперника).

Іншими прикладами метафоричних термінів боксу є наступні:

- *apron* – *настил рингу*;
- *be punch-drunk* – «*попливти*» (про боксера, який не може утримувати удари);
- *bantamweight* – *боксер найлегшої ваги*;
- *Sunday punch* – *стратегічно значущий або вкрай ефективний удар, який є визначальним для бою або який закінчує бій* (за аналогією з кінцем тижня, який є ключовим для нього).

Перенесення значення у метонімічних термінах, які також існують у боксерській термінології англійської мови, базуються на суміжності або асоціативній близькості [11, с. 73], наприклад:

- *cutman* – людина (секундант) з оброблення ран та ушкоджень;
- *a glass jaw* – слабкий боксер (боксер, який легко втрачає свідомість при ударі в щелепу).

Метафоричні і метонімічні терміни виникають також в результаті термінологізації лексем загальноновживаних або ретермінологізації термінів із інших сфер, тобто йдеться про набуття першої із зазначеної групи лексем термінологічного значення та зміни термінологічного значення відповідно до фахової сфери надходження другої із вказаної групи [4, с. 66].

Різновидом метонімічних вважаються епонімічні терміни, формування яких здійснюється антономазією, що полягає «в заміні загального йменування конкретним іменем або навпаки» [40, с. 66]. До складу епонімічних термінів входять імена або прізвища осіб, які є визначальними для певної події чи поняття, яке позначається ними [40, с. 67]. Прикладами епонімічних термінів боксу в англійській мові є наступні:

- *Ali shuffle* – *сковзання Алі* (техніка роботи ногами при двобої, що дозволяє маневрувати та вводити супротивника в оману);
- *Foreman punch* – *удар Формана* (сильний удар, здатний нокаутувати супротивника);
- *Frazier hook* – *хук Фрейзера* (боковий удар, який наноситься із великою силою);
- *Dempsey Roll* – *обертання Демпси* (низка рухів корпусу, яка дозволяє боксеру завдавати удари своєму супротивнику в той час, коли він відходить або захищається).

Зазначені терміни підкреслюють значущість великих боксерів та їх унікальні техніки, які стали невід’ємною частиною боксерської культури в усьому світі. Так, наприклад, Мухаммед Алі є видатним американським

боксером XX століття, трикратним чемпіоном у важкій вазі (1964 р., 1974 р., 1978 р.), відомий своїми швидкими рухами, вмінням маневрувати та швидко працювати ногами в двобої [50, с. 48].

Імена інших видатних американських боксерів містять вищенаведені епонімічні боксерські терміни англійської мови. Йдеться про Джорджа Формана, чемпіона світу у важкій вазі кінця 70 – початку 90-х рр. XX століття, відомого сильними ударами, за допомогою яких він нокаутував своїх супротивників [50, с. 96]; Джозефа Фрейзера, чемпіона світу початку 70-х рр. XX століття, стиль боїв якого характеризувався сильними боковими ударами, які дозволяли боксеру перемагати супротивників [50, с. 112], Джека Демпсі, чемпіона світу у важкій вазі 1919–1926 рр., що прославився самобутнім агресивним стилем ведення двобою із унікальною технікою використання різких рухів корпусу тіла, які дозволяли завдавати наступальних ударів [57, с. 224].

Про алюзивний потенціал дозволяє говорити такий боксерський термін англійської мови, як *Hail Mary punch* – удар, що нокаутує. Вказаний термін вживається в сфері боксу для позначення дуже сильного, непередбаченого та ризикованого удару, що може бути вирішальним та використовуватися в останні моменти двобою для отримання перемоги, коли інші удари, прийоми та техніки боксу не призвели до успіху [79, с. 78]. Сполука *Hail Mary* відсилає до християнської молитви до Богородиці про надання допомоги та надії на чудо у відчайдушній ситуації [67, с. 101]. Зазначене дозволяє говорити також про релігійну конотацію визначеного терміна сфери боксу.

Розглянемо також типи семантичних відносин, що існують між термінами сфери боксу. Синоніми позначають одні й ті ж самі або схожі поняття, відрізняються формою, відтінками значення, стилістичним забарвленням, здатні до взаємозамінності в контексті [15, с. 37].

Матеріал дослідження свідчить, що в англійській термінології боксу існують види синонімів, що відрізняються за формою:

- слово – словосполучення (*fighter – hard-twisted puncher; force – hitting power, infighting – fighting at close quarters*);
- словосполучення – словосполучення (*foul blow– illegal blow, close fighting – fighting at close quarters*);
- повна форма – стисла форма (*ducking – duck, blocking – block, parrying – parry*).

Також науковці відрізняють повну (абсолютні синоніми) та часткову (відносні синоніми) термінологічну синонімію [6, с. 55]. Про першу говорять у випадку повної тотожності значення термінів, у той час, як друга пов'язана з їх подібністю [15, с. 37]. Прикладами повних синонімів є наступні:

- *to be in shape, to be in form* – бути в формі;
- *to be outpointed, to lose on points* – втрачати бали;
- *boxing glove, boxing mitten* – боксерська рукавиця.

Прикладами часткової синонімії є наступні терміни боксу англійської мови:

- *punch, blow, hook, hit, crochet* – види удару в боксі;
- *pugilism, boxing, fighting* – кулачний бій, бокс, двобій.

Термінопростір боксу англійської мови відзначається відносинами антонімії – «семантичної протилежності значення терміноодиниць» [15, с. 39]. Їх прикладами зокрема є наступні:

- *infighting – outfighting* – ближній двобій – дальній двобій (двобій на відстані);
- *offensive boxer – defensive boxer* – боксер, що атакує – боксер, що захищається;
- *fast boxer – slow boxer / sluggish boxer* – боксер, що швидко рухається, «швидкий» боксер / боксер-«темповик» – боксер, що повільно рухається.

Для аналізованої термінології характерна також багатозначність термінів, власне їх полісемія, тобто «наявність у одного й того ж слова декількох значень, пов'язаних між собою, що виникає внаслідок зміни та

розвитку початкового значення слова» [21, с. 35]. Багатозначність термінів пов'язують із «асиметрією лінгвістичного знака» [15, с. 40], тим фактом, що «одна й та ж сама форма може використовуватися для позначення різних об'єктів і виконувати різні функції» [28, с. 33].

Так, наприклад, в боксерській термінології англійської мови термін *flyweight* вживається для позначення боксера найлегшої ваги (досл. вага мухи) та самого поняття «найлегша вага». Прикладами полісемічних термінів є також наступні:

- *weiter* – *welterweight* – друга напівсередня вага, боксер другої напівсередньої ваги;
- *right* – удар правою рукою, права рука;
- *scientific boxing* – ігровий бокс; бокс високого класу.

В деяких сферах англійськомовної термінології поширені також випадки категоріальної багатозначності, коли зміст поняття складається з ознак, які належать декільком логічним категоріям, наприклад: «дія» та «результат дії», «процес» і «величина», «якість» і «величина» [45, с. 78]. Прикладом категоріальної багатозначності в термінології, що підлягає нашому аналізу, є зокрема термін *knock-out*, що вживається для позначення понять «удар, що нокаутує» та його результату, яким є «нокаут» [71, с. 202]. Також вживається визначений термін і для йменування поняття «поразка» [67, с. 334]. Зауважимо також, що в тому випадку, коли полісемія виходить за межі термінології чи терміносистеми, до якої вона належить, вона стає міжсистемною [28, с. 33].

Для досліджуваної термінології є характерною також омонімія – «звукове співпадіння двох або кількох мовних одиниць, що відрізняються за значенням» [28, с. 33]. Науковці зазначають також, що «межі між полісемічними та омонімічними термінами є при цьому доволі умовними» [28, с. 34]. До явищ міждисциплінарної термінологічної омонімії відносимо зокрема наступні терміноодиниці:

- *outfighting* – бокс. дальній двобій (двобій на відстані); військ. бій на близькій дистанції [70, с. 688];
- *weight category* – бокс., вагова категорія; атлет. вагова категорія, боротьба вагова категорія [70, с. 1020];
- *dinch* – бокс. клінч, обопільне витривання двобою; морськ. простий багнет, приєднання ланцюга до скоби якоря [70, с. 186];
- *defence* – бокс., спорт. захист; військ. укріплення, оборонні споруди, система оборони; юрид. захист, мовлення адвоката, письмове заперечення відповідача проти позову [70, с. 176].
- *defensive tactics* – бокс. оборонна тактика; військ. оборонна тактика [70, с. 177];
- *feint* – бокс. фальшивий удар; фехтув. фальшивий випад [71, с. 89];
- *guard* – бокс. стійка; фехтув. стійка [71, с. 96];
- *to hook* – бокс. нанести удар збоку; баскет. закинути м'яч до кошику «крюком»; регбі захопити та передати м'яч ногою назад у схватці [71, с. 109];
- *point decision* – бокс. присудження перемоги за очками; боротьба присудження перемоги за очками [71, с. 341];
- *southpaw* – бокс. боксер-лівша; бейсб. пітчер-лівша [71, с. 370];
- *stand-up* – бокс. ведення бою у високій стійці; боротьба відхід від контакту з супротивником [71, с. 379];
- *stop* – бокс. блокування; боротьба відбиття атаки [71, с. 382].

Наведені вище приклади свідчать про тісні взаємозв'язки споріднених і суміжних галузей знання, що знаходить відображення в термінах.

В англійськомовній термінології боксу простежуються родо-видові відносини, при цьому виділяються терміни-гіпероніми, що позначають родові поняття, та терміни-гіпоніми, які позначають видові поняття. Деякі науковці вважають гіперо-гіпонімічні відносини «специфічним видом синонімії» [5, с. 112]. Подібні відносини віддзеркалюють можливість

включення семантично однорідних термінів у відповідний клас фахових найменувань. В аналізуємій термінології видовими поняттями виступають такі одиниці на позначення різних видів ударів, як *jab* (джеб), *swing* (свінг), *uppercut* (апперкот), *hook* (хук). Вони виступають гіпонімами стосовно гіпероніма *blow* (удар).

Приклад гіперо-гіпонімічних відносин виявляють також такі боксерські терміни англійської мови, як:

- *defence* (захист) – *drop-away* (ухил), *parrying* (відбиття);
- *guard* (стійка в боксі) – *a left hand guard* (лівобічна стійка), *a right hand guard* (правобічна стійка).

Гіперо-гіпонімічні відносини виявляють ієрархічні відносини, які існують між термінами у межах терміносистеми, до якої вони входять.

При створенні тематичних класифікації термінів до уваги береться критерій спільності типу категоріального поняття, що об'єднує терміноодиниці конкретної тематичної групи [12, с. 117]. Категоріальне поняття виступає при цьому як спільний концепт, який пов'язує терміни однієї групи [48, с. 107]. Усі терміни у межах однієї тематичної групи пов'язані змістом і функціональним призначенням.

Проведений аналіз дозволяє стверджувати, що тематична класифікації термінів сфери боксу в англійській мові представлена трьома основними групами. Перша група термінів позначає види і підвиди боксу, дій, прийомів, ситуацій, змагань сфери боксу:

а) види та підвиди боксу:

- *rugilism* – кулачний бій, бокс;
- *boxing* – бокс;
- *the science (art) of defence* – бокс;
- *bout with the gloves* – бокс;

б) види дій, рухів, характерних ситуацій, прийомів, положень, ударів:

- *shadow-fighting* = *shadow-boxing* – бій із тінню;

- *drop-away* – ухил (прийом захисту в боксі);
- *clinch* – обопільне тримання, клінч;
- *parrying* – захист відбиттям;
- *locking* – захист підставкою;
- *slipping* = *evasion* – захист ухилом, ухилення від удару;
- *side-step* – крок убік;
- *back-step* – крок назад;
- *stepping* – захист відходом;
- *side-stepping* = *step-away* – відхід;
- *double cover* – глухий захист;
- *illegal (foul) actions* – заборонені дії;
- *holding* – тримання противника;
- *holding and hitting* – тримання противника з одночасним нанесенням ударів;
- *attack* – атака;
- *counter-attack* – контратака;
- *turning outwards* – поворот спиною до супротивника;
- *passive boxing* – пасивне ведення бою;
- *guard* = *stance* = *position* – стійка (бокс);
- *classic guard* – класична стійка;
- *crouching on guard* – закрита стійка;
- *open on guard* – відкрита стійка;
- *squaring* – прийняття бойової стійки;
- *left hand guard* – лівостороння стійка;
- *right hand guard* – правостороння стійка;
- *stand-up* – ведення бою у високій стійці;
- *duck* = *ducking* – «нирання», захист «нирком»;
- *low ducking* – низький нирок;

- *knocked out* – нокаutowаний (боксер);
- *knockdown* – нокаут; положення «на підлозі»;
- *KO – I проф, нокаут (бокс) = knock-out (KO) – нокаут;*
- *TKO – technical knockout – технічний нокаут;*
- *infighting = close fighting = fighting at close quarters – бій на ближньої дистанції;*
- *medium-quarter fighting = medium range fighting – бій на середній дистанції;*
- *outfighting – бій на дальній дистанції;*
- *retirement – відмова від продовження бою;*
- *feint– хибний удар, випад;*
- *fake blow – неправдивий удар;*
- *straight blow – прямий удар;*
- *jolt – прямий короткий удар по корпусу;*
- *jab – короткий прямий удар по корпусу;*
- *hook – хук, короткий бічний удар;*
- *uppercut – аперкот, удар знизу;*
- *bolo punch – верхній аперкот;*
- *corner kick – кутовий удар;*
- *corkscrew – «штопор» (удар у боксі);*
- *lead – атакувальний удар;*
- *cross-counter – контрудар на удар;*
- *counter blow = counter = counter check – удар у відповідь;*
- *counter – зустрічний (перехресний) удар;*
- *preferred blow = leading blow – коронний удар;*
- *knock-out – нокаутуючий удар;*
- *deflected blow – відведений удар;*
- *hard (heavy, solid, powerful) blow – сильний удар;*

- *light (weak, rabbit) punch* – слабкий удар;
- *solar plexus blow* – удар у сонячне сплетіння;
- *low blow* – удар нижче пояса;
- *stomacher* – спорт, проф. удар у живіт;
- *hammer* – удар у підборіддя зверху;
- *slam* – нокаутуючий удар;
- *short-armed blow (punch)* – короткий удар;
- *right* – удар правою рукою;
- *left* – удар лівою рукою;
- *pivot blow* – удар із поворотом;
- *left-hander* – удар лівою рукою;
- *foul blow = illegal blow* – заборонений удар;
- *feint* – хибний удар, випад;
- *one-two* – серія з двох коротких ударів;

в) види змагань, тренувань:

- *barney* – зустріч із боксу (на приз);
- *boxing bout = bout = fight* – сутичка, бій;
- *team event* – командне змагання;
- *individual event* – особисті змагання;
- *eliminating competitions* – відбіркові змагання;
- *boxing competition* – змагання з боксу;
- *sparring match* – тренувальний бій, тренування.

Друга група термінів вживається для позначення спортивних об'єктів, предметів, одиниць обліку спортивних результатів у сфері боксу:

а) назви приміщень, споруд, пристосувань і конструкцій спеціального призначення:

- *squared circle = squared ring = the ring = arena for boxing matches* – ринг;
- *arena* – арена.

б) назви спортивних снарядів, інструментів, спортивного інвентарю, спортивної зброї, спортивного спорядження:

- *ropes* – канати;
- *red corner* – червоний кут;
- *blue corner* – синій кут;
- *neutral corner* – нейтральний кут рингу;
- *platform ball* – пневматична груша з платформою;
- *skipping rope* – скакалка;
- *corner post* – кутовий стовп рингу;
- *punch bag (sack) = punching bag, punch bag* – боксерський мішок;
- *boxing boots* – боксерське взуття;
- *boxing trunks* – боксерські труси;
- *red vest* – червона майка;
- *blue vest* – синя майка;
- *waist* – пояс;
- *protector-cup, cup protector* – захист для вух;
- *mouth-guard, gum-shield* – кана;
- *bag gloves* – рукавички для роботи з мішком;
- *boxing gloves = leather = muffle = muffler = mitt* (скор. від *mitten*) – боксерські рукавички;
- *handwraps = bandage* – бинти для рук (бокс), боксерські бинти;

в) назви одиниць обліку спортивних результатів, найменування знаків і предметів сигналізації спортивних суддів:

- *round* – сутичка, раунд;
- *point* – спорт, очко;
- *heat* – спорт, раунд;
- *gong = bell* – гонг;
- *score-board* – сигнальне табло;
- *count* – рахунок;

- *count of 8 (of 10)* – рахунок до 8 (до 10);

г) назви видів заохочень, нагород, пам'ятних знаків:

- *pennant* – вимпел;

- *badge* – значок;

- *gold medal* – золота медаль;

- *silver medal* – срібна медаль;

- *bronze medal* – бронзова медаль;

- *cup* – кубок;

Третя підгрупа термінів вживається для номінації дійових осіб сфери та їх характеристик:

а) терміни-номінації боксерів:

- *boxer* – боксер;

- *bruiser* – боксер-професіонал;

- *mauler* – боксер;

б) позначення осіб за роллю, приналежністю до команди, за першістю, видом змагання:

- *record-holder* – рекордсмен *team captain* – капітан команди;

- *sparring partner* – партнер для тренування професійного боксера, спаринг – партнер;

- *second = handler = cornerman* – секундант боксера;

- *assistant second* – помічник секунданта;

- *boxing official* – суддя;

- *referee* – суддя на рингу;

- *judge* – боковий суддя;

- *announcer* – суддя-інформатор;

- *observer* – спостерігач;

- *timekeeper* – суддя-хронометрист;

- *clerk, inspector* – суддя при учасниках;

- *sports journalist* – спортивний журналіст;

- *sports commentator* – *спортивний коментатор*;
- *jury* – *журі*;
- *jury of appeal* – *апеляційне журі*;
- *masseur* – *масажист*;

в) терміни на позначення ваги боксерів:

- *lightflyweight* (до 48 кг) – *перша найлегша вага*;
- *flyweight* (до 51 кг) – *друга найлегша вага*;
- *bantamweight* (до 54 кг) – *найлегша вага*;
- *featherweight* (до 57 кг) – *напівлегка вага*;
- *lightweight* (до 60 кг) – *легка вага*;
- *lightwelterweight* (до 63, 5 кг) – *перша напівсередня вага*;
- *welterweight* (до 67 кг) – *друга напівсередня вага*;
- *lightmiddleweight* (до 71 кг) – *перша середня вага*;
- *middleweight* (до 75 кг) – *друга середня вага*;
- *lighthouseweight* (до 81 кг) – *напівважка вага*;
- *cruiserweight* – *напівважка вага*;
- *heavyweight* (понад 81 кг) – *важка вага*;

д) терміни на позначення боксерів за спортивними досягненнями та результатами змагань:

- *semi-finalist* – *півфіналіст*;
- *finalist* – *фіналіст*;
- *national champion* – *чемпіон країни*;
- *world champion* – *чемпіон світу*;
- *European champion* – *чемпіон Європи*;
- *winner* – *переможець*;
- *loser* – *переможений*.

Найбільш поширеною є, за нашими спостереженнями, є перша із зазначених нами тематичних груп термінів, що вживаються для позначення

видів боксу, дій, прийомів, ситуацій, змагань, які відбуваються у відповідній сфері.

Таким чином, семантичні особливості боксерських термінів англійської пов'язані із специфікою їх значення, механізмами його формування, семантичними взаємовідносинами, що існують між окресленими одиницями, тематичними та змістовими ознаками, що стають основою їх класифікування. Механізмами формування термінів боксу в англійській мові, що здійснюється семантичним шляхом, є метафора та метонімія. Метафоричні терміни при цьому є, за нашими спостереженням, більш поширеними, ніж метонімічні. Метафоричними є зокрема терміни на позначення різних видів ударів, що вживаються у боксерських двобоях. Шляхом антономазії утворені епонімічні боксерські терміни, які існують у англійській мові. Подібні одиниці увічнюють імена великих боксерів і імплікують ті прийоми та техніки, які зробили їх відомими та асоціюються з їх професійною діяльністю. Специфіку семантичних, а також системних відносин подібності та протилежності, виявляють синонімічні боксерські терміни (абсолютні та відносні синоніми) та антоніми. Синонімія в боксерській термінології англійської мови представлена різними за формою та кількістю компонентів одиницями: словами — словосполученнями, словосполученнями — словосполученнями, повними формами термінів та їх скороченими формами. Характерна для термінології боксу англійської мови багатозначність, в тому числі й категоріальна, виявляється у існуванні в ній полісемічних одиниць. Омонімічні боксерські терміни з термінологічними одиницями інших галузей виявляють взаємозв'язки між поняттями споріднених і суміжних галузей знання. Родо-видові поняття англійськомовної боксерської термінології актуалізовані гіперо-гіпонімічними термінами. Тематична класифікація боксерських термінів англійської мови базується на спільних категоріальних ознаках одиниць їх груп, що виявляють їх тематичну, змістову та функціональну спільність. Аналізована термінологія представлена групою

терміноодиниць на позначення видів боксу, дій, прийомів, ситуацій, змагань, характерних для сфери боксу, групою термінів на позначення спортивного обладнання, заохочень, приміщень і споруд сфери, місць сфери та групою термінів на позначення суб'єктів сфери. Найбільш поширеною у боксерській термінології є перша із визначених груп термінів.

2.3. Переклад термінів боксу

Проблематика перекладу англійськомовних боксерських термінів пов'язана, в першу чергу, із загальними труднощами відтворення терміноодиниць іншомовними засобами, до яких перекладознавці відносять відсутність їх перекладацьких відповідників, необхідність їх адекватної передачі за допомогою правильно обраних способів і трансформацій перекладу.

Під способом перекладу розуміють «перекладацьку дію, вживання якої дозволяє адекватно відтворити зміст мовної одиниці іншомовними засобами» [22, с. 24]. Адекватність, що вважається основним критерієм якісного перекладу [56, с. 34; 59, с. 56; 66, с. 72], забезпечує максимально точну та повну передачу змісту оригіналу та його одиниць засобами мови перекладу [13, с. 143]. Адекватність перекладу пов'язують із змістовою точністю; функціональною еквівалентністю, що дозволяє перекладеній одиниці або їх сукупності виконувати ту ж саму комунікативну функцію, що й в оригінальні; збереження їх прагматичного та стилістичного потенціалу [49, с. 177].

Ключовим при відтворенні терміноодиниць вважається еквівалентний переклад, при якому вживаються „одиниці, що є максимально близькими за змістом (але не обов'язково тотожними з одиницею мовлення мови

оригіналу» [23, с. 279]. Англо-український переклад боксерських термінів також здійснюється визначеним способом:

- *belt* – *пояс*;
- *bluff* – *фінт*;
- *cover* – *прикриття*;
- *defence* – *захист*;
- *evasion* – *ухилення*;
- *fake (feint)* – *обманний рух*;
- *crochet* – *боковий удар*;
- *lead* – *атакувальний удар*;
- *to dodge* – *ухилитися від удару*;
- *to abandon* – *відмовитися від боротьби*;
- *boxing bell* – *гонг*.

Зазначені вище приклади свідчать про вживання різних видів за формою еквівалентів при відтворенні боксерських термінів англійської мови. Такими еквівалентами є, так звані еквівокабульні та нееквівокабульні еквіваленти [33, с. 683]. Перші із названих відповідають за кількістю компонентів терміну, що підлягає перекладу, тобто термін-слово перекладається терміном-словом, а терміносполучення відтворюється терміносполученням, а другі із зазначених відрізняються за кількістю компонентів від вихідних одиниць, тобто термін-слово відтворюється терміносполукою та навпаки [33, с. 683].

Передача боксерських термінів англійської мови відбувається також таким способом перекладу, як транскодування, «коли звукова та/або графічна форма слова вихідної мови передається засобами абетки мови перекладу» [23, с. 282]. Варіативність транскодування зумовлено його різними видами. Транслітерація – «спосіб перекладу, при якому слово вихідної мови передається по літерах» [23, с. 282]:

- *gong* – *гонг*;

- *record* – *рекорд*;
- *ring* – *ринг*;
- *sparring* – *спарінг*;
- *champion* – *чемпіон*.

Транскрипція – «літерами мови перекладу передається звукова форма слова вихідної мови» [23, с. 282]:

- *knockdown* – *нокдаун*;
- *flash-knockdown* – *флеш-нокдаун*;
- *hook* – *хук*;
- *jab* – *джеб*;
- *clinch* – *клінч*.

Змішане транскодування – «переважне застосування транскрибування із елементами транслітерування» [23, с. 282]:

- *amateur* – *аматор*;
- *boxer* – *боксер*;
- *cumberband* – *камбербанд*.

Адаптивне транскодування – «форма слова в вихідній мові дещо адаптується до фонетичної та/або граматичної структури мови перекладу» [23, с. 282]:

- *uppercut* – *аперкот*;
- *boxing* – *бокс*;
- *counterattact* – *контратака*;
- *prize* – *приз*;
- *disqualification* – *дискваліфікація*;
- *distance* – *дистанція*;
- *technique* – *техніка*.

Калькування, «відповідником простого чи (частіше) складного слова (терміна) вихідної мови в цільовій мові обирається, як правило, перший за

порядком відповідник у словнику» також є вживаним при перекладі боксерських термінів англійської мови» [23, с. 286]:

- *decisive blow* – вирішальний удар;
- *double step* – подвійний крок;
- *closed stance* – закрита стійка;
- *intentional foul* – умисне порушення;
- *composite blow* – складний удар;
- *double knockout* – подвійний нокаут;
- *technical knockout* – технічний нокаут;
- *low ducking* – низький нирок.

Перекладаються англійськомовні боксерські терміни і описово, коли «одиниця мови оригіналу замінюється в мові перекладу словосполученням (або більшим за кількістю компонентів словосполученням)» [23, с. 297]:

- *holding and hitting* – тримання противника з одночасним нанесенням удару;
- *shadow-boxing* – боротьба з уявним противником (вид тренування в боксі);
- *infighting* – двобій на ближній дистанції;
- *outfighting* – бій на дальній дистанції;
- *stand-up* – ведення бою у високій стійці;
- *slugger* – амер. боксер, що володіє сильним ударом, але слабкий в обороні;
- *squaring* – прийняття бойової стійки.

Метафоричні терміни сфери боксу перекладаються описово:

- *go toe-to-toe* – боротися із рівним за силою супротивником;
- *flyweight* – боксер найлегшої ваги.

Виокремлюють і такий спосіб перекладу, при якому вилучаються / додаються прийменники, називаючи його при цьому прийменниковим і безприйменниковим, що залучається і для передачі боксерських термінів

англійської мови:

- *exchange of blows* – обмін ударами;
- *conduct of the bout* – ведення бою;
- *reduce of weight* – зменшення ваги;
- *lock by knockdown* – вирішити все нокаутом;
- *glove-fight* – бій у рукавичках;
- *mounted ring* – ринг із помостом.

Останні два із наведених прикладів свідчать про вживання перекладацької трансформації перестановка слова. Перекладацька трансформація є «змінюю формою або структури мовної одиниці при її іншомовному відтворенні, що здійснюється з метою забезпечення адекватності перекладу» [1, с. 34]. Перекладацькі трансформації вживаються для передачі багатокomпонентних і складних одиниць, запобігаючи неприйнятному для їх передачі буквалізму та трансформуючи їх форму відповідно до норм тієї мови, якою вони перекладаються.

Український фахівець з перекладу В. І. Карабан диференціює прості та комплексні перекладацькі трансформації [23, с. 20], відносячи до перших зокрема перестановку слів, «внаслідок якої змінюється порядок слів у словосполученні або реченні» [23, с. 19]. Ця трансформація є досить вживаною при перекладі англійськомовних термінів боксу, оскільки за її допомогою стає можливим здійснення трансформаційних змін, що дозволяють адаптувати термін, що перекладається, наприклад:

- *foot-shift* – зміна ніг;
- *fist holding* – тримання кулака;
- *circular-swing* – свінг круговий;
- *defensive position* – позиція захисту;
- *elbow blow* – удар ліктем;
- *hitting power* – сила удару;
- *forward step* – крок уперед;

- *infringement of boxing rules* – порушення правил боксу;
- *pressing with the arm in the opponent's face* – натиск рукою в обличчя супротивника.

Зауважимо, що вищевизначена трансформація вживається і для відтворення епонімічних термінів:

- *Dempsey Roll* – обертання Демпси;
- *Foreman punch* – удар Формана;
- *Ali shuffle* – сковзання Алі;
- *Frazier hook* – хук Фрейзера.

Простою та достатньо часто вживаною трансформацією при перекладі боксерських термінів англійської мови є також додавання слова:

- *amateur* – спортсмен-аматор;
- *protocol* – протокольний запис;
- *straight* – прямий удар;
- *knockout points on the body* – вразливі місця на тілі боксера.

Вживається при перекладі боксерських термінів англійської мови й трансформація, зворотня зазначеній вище, тобто вилучення слова, наприклад:

to hit the back of the opponent's neck – бити по потилиці;

Спостерігається залучення до перекладу вказаних термінів і за допомогою перекладацької трансформації заміна частини мови, наприклад:

readiness for hitting – готовність бити.

Терміносполуки сфери боксу перекладаються переважно за допомогою комплексних трансформацій, власне тих із них, які складаються, в першу чергу, з перестановки та додавання слова:

- *defensive boxer* – боксер оборонного стилю;
- *foot-fault* – помилка в роботі ніг;
- *bandage room* – кімната перевірки бандажа;
- *left cross* – удар перехресний лівий;
- *sparring partner* – партнер для тренування професійного боксера.

Також до складу комплексних трансформацій, задіяних при іншомовній передачі боксерських термінів англійської мови, може входити три прості трансформації, наприклад, лексичну заміну, додавання слова, перестановку слів: *to lie on the opponent* – *притискатися тулубом до суперника*; *offensive boxer* – *боксер атакувального стилю*.

Правильний вибір і комбінування трансформацій свідчить про майстерність перекладача та сприяє адекватності перекладу сполук сфери.

Отже, досягненню максимальної змістової точності сприяє еквівалентний переклад англійськомовних боксерських термінів українською мовою. Передача цих одиниць здійснюється і транскодуванням (його різними видами), калькуванням, описово, із залученням українських або усуненням англійських прийменників. Простими та комплексними трансформаціями відтворюються терміносполуки та складні терміни сфери боксу англійської мови. До простих відносимо, в першу чергу, перестановку, а також додавання / вилучення слова, заміну частини мови. Найпоширенішими серед комплексних є ті, що включають перестановку слів та додавання слова; лексичну заміну, перестановку слів та додавання слова.

ВИСНОВКИ

Спорт об'єднує людей, що є представниками різних лінгвокультур і віросповідань. Ключовим інструментом, що забезпечує ефективність спілкування спортсменів, їх тренерів, суддів, вболівальників і пересічних громадян, які цікавляться новинами сфери, є спортивна термінологія.

Дослідження спортивної, як і будь-якої іншої термінології, передбачають її параметризацію, тобто виявлення тих її властивостей, за якими вона відрізняється від інших лексичних засобів мови. Такими властивостями вважаються номінативність, дефінітивність і відповідність фаховому поняттю, а також стилістична нейтральність і однозначність. Ключовою властивістю терміна є й системність, за якою його відносять до певної терміносистеми, виявляючи різноманітні зв'язки з іншими одиницями у її межах. Створення та кодифікація термінологічної системи здійснюється на основі конкретної термінології як сукупності терміноодиниць певної науково-професійної галузі.

Англомовна боксерська термінологія, що є окремим шаром спортивної термінології на позначення сукупності професійних понять боксу в англійській мові, почала формуватися паралельно із розвитком відповідної сфери, власне із появою боїв на голих кулаках та у рукавицях. Подібні бої потрапили на територію Британських островів у XII столітті з Давньої Греції та Риму. Однак, офіційна письмова фіксація про події, пов'язані з боксом, відбулася в Англії лише наприкінці XVII століття. Професійним видом спорту бокс стає у XIX столітті, а англомовні книги та словники, присвячені йому, з'являються лише у XX столітті. Це сприяє вноормуванню та кодифікації його англійськомовної термінології, яка безперервно розвивається, оновлюючись і дотепер.

Лінгвальні аспекти вивчення боксерських термінів пов'язуємо з встановленням їх структурних і семантичних характеристик. В аналізуємій

термінології існують прості кореневі терміни. Поширеними в ній є афіксальні, в першу чергу, суфіксальні та префіксально-суфіксальні одиниці. Достатньо поширеними є також складні боксерські терміноодиниці, сформовані поєднанням основ і коренів, тобто словоскладанням. Структурний аналіз вказує на наявність не тільки дво-, але й трикореневих боксерських термінів, цільнооформленість та поєднання компонентів яких забезпечується окремими службовими частинами мови. Переважна більшість боксерських термінів є сполуками, що вказує на продуктивність синтаксичного способу формування боксерської термінології в англійській мові. При цьому найбільш поширеними є двокомпонентні, а також трикомпонентні терміни, а найменш поширеними є сполуки, що складаються із чотирьох та більше компонентів. Наявність акронімів, аббревіатур, еліпсисів вказує на варіативність термінів боксу в англійській мові, утворених скороченням.

Семантичні особливості англійськомовної боксерської термінології пов'язані із специфікою їх значення та його формування, тими системно-семантичними зв'язками, що формуються між цими одиницями у внормованій англійськомовній терміносистемі сфери боксу, категоріальними та змістовими ознаками, які є основою їх тематичної класифікації.

Семантичний шлях формування боксерської термінології в англійській мові включає метафоричну та метонімічну транспозиції значень. Терміни-метафори при цьому більш поширені в боксерській термінології англійської мови. Зокрема вони стали засобами йменування видів ударів, що застосовуються в боксерських двобоях. До різновидів метонімічних відносять епонімічні терміни, що зустрічаються і в англійськомовній боксерській термінології. Ці терміни увічнюють імена видатних боксерів і символізують прийоми та техніки, які принесли їм популярність і стали асоціюватися з їхньою професійною діяльністю.

Специфіку семантичних відносин подібності виявляють абсолютні та відносні синоніми англійськомовної боксерської термінології, в той час, як відносини протилежності актуалізовані її антонімічними одиницями. Синонімія у боксерській термінології англійської мови представлена також одиницями різної форми та структури: словами – словосполученнями, словосполученнями – словосполученнями, а також повними й скороченими формами термінів.

Характерною ознакою термінології, що вивчається у магістерській праці, є багатозначність, виявлена її полісемічними одиницями. Боксерські терміни, омонімічні термінам інших сфер, відображають взаємозалежність понять споріднених і суміжних професійних сфер. Гіперо-гіпонімічні відносини виявляють взаємозв'язок між англійськомовними боксерськими термінами на позначення родо-видових понять сфери. Це стосується зокрема терміноодиниць на позначення боксерських ударів, захистів, стійок.

Тематична класифікація боксерських термінів англійської мови базується на спільних категоріальних ознаках, які об'єднують їх за тематичною, змістовою та функціональною спільністю. Тематичну специфіку термінології, що вивчається, визначає наявність в ній трьох ключових тематичних груп термінів. Першою і найбільш поширеною є група термінів на позначення видів, дій, прийомів боксу, змагань, які відбуваються у сфері. Друга група представлена термінономінаціями спортивного обладнання, приміщень і споруд сфери. Терміни на позначення суб'єктів боксерської сфери формують третю тематичну групу термінології, що досліджується нами.

Її переклад здійснюється не тільки традиційними відповідниками, що існують в термінології боксу української мови, але й калькуванням і різними видами транскодування, описово (у першу чергу, метафоричні терміни), із вилученням та додаванням прийменників. Наявність великої кількості сполук у боксерській термінології англійської мови зумовлює поширеність вживання

перекладацьких трансформацій для їх україномовного відтворення, серед яких ключовими є перестановка слів, що є простою трансформацією, та комплексні трансформації, найбільш поширені із яких представлені поєднанням додавання та перестановки слова, а також лексичної заміни, перестановки та додавання слова. Подальші дослідження пов'язуємо із вивченням етимологічного походження та функціональних характеристик боксерської термінології англійської мови.

SUMMARY

The MA paper is devoted to research of lingual and translating aspects of the English boxing terminology.

The topicality of the research is stipulated by general interest of linguists to the problems of research of terminology in different languages, the importance of sport terminology for the professional communication in sphere of sport and its understanding by a wider audience, absence of research of English boxing terminology as a separate layer of terminological vocabulary in Ukrainian Linguistics and Translation Studies.

The objective of the MA is to analyze structural and semantic peculiarities of the English boxing terminology, ways and transformations of translating of its units into the Ukrainian language.

The object of the MA paper is English boxing terminology.

The subject matter of the research is its history of development, structural and semantic peculiarities, as well as ways and transformation of its translating into the Ukrainian language.

The material of the research is 800 English boxing from English-language dictionaries, as well as manuals and monographs devoted to the problems of boxing.

The following methods have been appeared to be most useful in the research:

methods of critical analysis, and description – to characterize key notions of the MA degree paper and to reveal its theoretical and methodological bases;

sociolinguistic and descriptive analysis – to analyze history of development of the English boxing terminology;

structural, semantic and derivative analysis – to reveal structural and semantic peculiarities of English boxing terms, as well as ways of their forming;

translation analysis – to determine ways and transformation of their translation into the Ukrainian language;

quantitative analysis – to present quantitative results of the MA paper.

The novelty of the research lies in the fact that for the first time English boxing terminology as a lingual and translation phenomenon is studied in it.

The practical importance of the results obtained is determined by the possibility of their use in lecture and practical courses in Terminology, Theory and Practice of Translation, History of the English language; half-courses in Social Linguistics, Semantics, Structural linguistics.

The MA degree paper consists of **introduction**, which briefly summarizes the topicality, novelty, object, subject-matter, the material of the research, objective and tasks, practical importance.

Chapter 1 deals with the analysis of theoretical and methodological bases of the MA paper as well as history of development of the sphere of boxing and its English terminology. **Chapter 2** dwells on a detailed analysis of structural and semantic peculiarities of English boxing terms as well as ways and transformations of their translating into the Ukrainian language.

The basic theoretical and practical results are presented in the **Conclusions** of the paper.

The **Supplement** contains the glossary of English terms of the sphere of boxing with their Ukrainian translations, diagrams revealing the most important results of the MA degree paper.

Study of etymology and functional characteristics of the English boxing terms is considered as a perspective of our further research.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баранцова І. О., Ткач М. В., Котлярова В. Ю., Основи перекладознавства : навчальний посібник. Мелітополь : Вид-во МДПУ, 2020. 282 с.
2. Бевз Т. Загальні закономірності семантичної деривації // Наукові записки. Серія : Філологічні науки (мовознавство). 2021. Вип. 35. С. 3–7.
3. Борисов В. А. Теоретичні питання термінології й терміна в концепціях світового лінгвістичного дискурсу // Нова філологія. 2022. № 86. С. 13–18.
4. Булгакова М. Л. Особливості термінотворення та термінологізації в електронному праві // Наукові праці Національного університету «Острозька академія». 2023. Вип. 33. С. 65–68.
5. Булик-Верхола С. З., Наконечна Г. В., Теглівець Ю. В. Основи термінознавства. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. 423 с.
6. Бундюк О. В. До теорії парадигматики в лінгвістиці // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. 2015. № 14. С. 94–97.
7. Вакуленко М. О. Термін і термінологія : основні положення та методи дослідження // Проблеми семантики слова, речення та тексту. 2010. № 25. С. 52–68.
8. Вакуленко М. О. Українська термінологія: комплексний лінгвістичний аналіз : монографія. Івано-Франківськ : Фоліант, 2015. 361 с.
9. Васенко Л. А., Дубічинський В. В., Кринець О. М. Прикладне термінознавство. Харків : НТУ «ХПІ», 2023. 144 с.
10. Гавриленко В. До питання про розмежування понять «термінологія» і «терміносистема» // Актуальні питання іноземної філології. 2019. № 10. С. 52–56.

11. Гладка В. А. Метонімія і метафора: питання диференціації понять // Закарпатські філологічні студії. 2021. № 35. Вип. 1. С. 71–75.
12. Гнатишена І. М., Данищенко І. О. Тематичні та метафоричні групи англомовних термінів сфери косметології // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2022. Том 33 (72). № 2. Том 1. С. 116–120.
13. Гончаров Б. А. До питання про адекватність перекладу // Теорія і практика перекладу. 2012. Вип. 26. с. 143–147.
14. Грабченко А. І., Федорович В. О., Гаращенко Я. М. Методи наукових досліджень : навч. посібник. Харків: НТУ «ХПІ», 2009. 142 с.
15. Грибіник Ю. Особливості синонімії та антонімії в галузевих терміносистемах (на основі англійської геодезичної терміносистеми) // Актуальні питання гуманітарних наук. 2020. Вип. 27. Т. 2. С. 36–41.
16. Дудок Р. І. Проблема значення та смислу терміна в гуманітарних науках. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2009. 358 с.
17. Дудок Р. І. Роль термінологічної деривації в системі англійського словотвору // Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу Києво-Могилянська академія . Сер.: Філологія. Мовознавство. 2013. № 216. Вип. 204. С. 36–39.
18. Д'яков А. С., Кияк Т. Р., З. Б. Куделько. Основи термінотворення : Семантичні та соціолінгвістичні аспекти. Київ : Вид. дім «КМ Academia». 2000. 218 с.
19. Житін Я. В. До питання про розрізнення термінології та терміносистеми // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Вип. 17. В. 2009. С. 116–121.
20. Зацний Ю. А. Сучасний англомовний світ і збагачення словникового складу. Львів : ПАІС, 2007. 228 с.

21. Ізмайлова М. Семантичні процеси в термінології // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2021. № 56. С. 34–36.
22. Кальниченко О. А. Теорія перекладу : посібник. Харків : Вид-во НУА, 2020. 126 с.
23. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури : Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово–стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2004. 576 с.
24. Карпюк Ю. Ю., Бялик В. Д. Ознаки терміносистеми // Сучасний стан і перспективи лінгвістичних досліджень та проблеми перекладу : збірник наукових праць. 2021. № 21. С. 47–48.
25. Квітко І. С. Термін у науковому документі. Львів : Вища школа, 1976. 125 с.
26. Кияк Т. Р. Лінгвістичні аспекти термінознавства : навчальний посібник. Київ : УМК ВО, 1989. 104 с.
27. Коваленко А. Я. Науково-технічний переклад. Тернопіль : Вид-во Карп'юка, 2007. 304 с.
28. Красівський О. Полісемія та омонімія термінів масмедійної сфери // *Věda a perspektivy*. 2023. № 3 (22). С. 32–35.
29. Куц Е. О., Балабанов Р. І. Гетерогенний характер англійськомовної термінології боксу // Тиждень науки : щоріч. наук.- практ. конф. 15-19 квітня 2024 р. : тези доп. / В. Шаломєєв (відпов. ред.) Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2024. С. 81.
30. Ляшина А., Мишко С., Мишко А. Когнітивні аспекти вивчення термінології англійської культури // Сучасні дослідження з іноземної філології. 2022. № 3–4. С. 138–147.
31. Основи лінгвістичних досліджень: підруч. для вузів / О. Ф. Федоренко, С. М. Сухорольська, О. В. Руда та ін. Львів : Вид. центр Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка, 2009. 296 с.

32. Попович Ю. В., Бялик В. Д. Поняття термінології та терміносистеми в сучасній лінгвістиці // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. 2020. Том 31. С. 220–226.
33. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми: Підручник / МОН України. Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с.
34. Семантична деривація в типологічному висвітленні / О. В. Деменчук та ін. Рівне: РДГУ, 2018. 212 с.
35. Семотюк О. Л. Сучасні технології лінгвістичних досліджень. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2011. 152 с.
36. Симоненко Л. І. Актуальні проблеми сучасного термінознавства. *Українська термінологія і сучасність : зб. наук. праць*. 2022. Вип. XXVIII. С. 49–55.
37. Симоненко Л. О. Українська термінографія: стан і перспективи // Мовознавство. 2014. № 4. С. 28–35.
38. Скороходько Е. Ф. Сучасна англійська термінологія : навчальний посібник. К. : УІЛМ, 2002. 70 с.
39. Тищенко К. М. Метатеорія термінознавства. Київ : Основи, 2000. 138 с.
40. Телеки М. М. Епонімічні терміни: збереження культурно-історичної інформації та пам'яті народу // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Філологічні науки. 2016. № 248. С. 65–77.
41. Томіленко Л. М. Термінологічна лексика в сучасній тлумачній лексикографії української літературної мови. Івано-Франківськ : Фоліант, 2015. 160 с.
42. Тур О. М., Шабуніна В. В. Методологічний інструментарій сучасних термінологічних досліджень // Закарпатські філологічні студії. 2023. Вип. 28. Т. 2. С. 42–47.

43. Фесенко І. М. Структурні особливості спортивної термінології сучасної англійської мови // Нова філологія. 2011. № 46. С. 212–216.
44. Філіппова Н. М. Загальне термінознавство : навч. посібник. Миколаїв : НУК, 2020. 224 с.
45. Фурт Д. В., Дмитрук Л. А. Термінологія : навчальний посібник. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2020. 172 с.
46. Чайка О., Остапенко Я. Новітній погляд на поняття «термін» у лінгвістиці // Філологічний часопис. 2020. № 2. С. 32–35.
47. Шашкіна Н. І., Соколова К. В., Дружиніна Л. В. Теоретичні передумови дослідження галузевої термінології в лінгвокогнітивному аспекті // Нова філологія. 2022. № 88. С. 104–110.
48. Шеремета К. Тематичні групи англомовних термінів фахової мови вищої освіти США // Advanced Linguistics. 2021. №. 8. С. 105–111.
49. Яблочнікова В. О. Перекладацька адекватність та еквівалентність // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. : Філологія. 2020. № 42. Том 1. С. 177–179.
50. Bazel M. Wars of the Rings. Boxing Classics, 1970–2020. Chichester : Pitch Publishing Ltd, 2021. 256 p.
51. Bourigault D. Terminology & Artificial Intelligence. Toulouse. : Universite de Toulouse, 1993. 134 p.
52. Bowker L. Terminology // Routledge Encyclopedia of Translation Studies / ed. by M. Baker, Saldanha G. London : Routledge, 2019. P. 579–583.
53. Budincic V. V. On Loan Words in English Sports Terminology // Linguistics, Culture and Identity in Foreign Language Education. 2020. Vol. 18. P. 13–30.
54. Cabré M. T. Terminology: Theory, Methods, and Applications. Amsterdam / Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 1999. 248 p.
55. Felber H. Terminology Manual. Paris : UNESCO; Infoterm, 2002. 426 p.

56. Gambier Y. Translation Studies. Amsterdam : John Benjamins, 2007. 362 p.
57. Gems G. R. Boxing: A Concise History of the Sweet Science. Langham : Rowman & Littlefield, 2014. 360 p.
58. Handbook of Terminology / ed. by H. J. Kockaert, F. Steurs. Amsterdam : John Benjamins, 2020. 127 p.
59. Hermans Th. Metatranslation. Essays on Translation and Translation Studies. London & New York : Routledge, 2023. 280 p.
60. L'Homme M. C. Terminology: A Linguistic Approach. Oxford : Oxford University Press, 2020. 264 p.
61. Mee B., Mullan H., Bozeat M. The Ultimate Encyclopedia of Boxing. London : Welbeck Publishing, 2020. 256 p.
62. Pavliuk A., Rohach O., Sheludchenko V. Structural and Derivational Parameters of the Sports Terminology // Research Trends in Modern Linguistics and Literature. 2020. № 5. P. 16–31.
63. Picht H. Modern Approaches to Terminological Theories and Applications. Bern : Peter Lang, 2006. 344 p.
64. Savory T. H. The Language of Science. London : Andre Deutsch, 1967. 173 p.
65. Schulberg B. The Harder They Fall. New York : The Vanguard Press, 1947. 278 p.
66. Toury G. Descriptive Translation Studies and Beyond. Amsterdam / Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 1995. 366 p.
67. Ye Tian. Translating Nations. Culture, Soft Power, and the Belt and Road Initiative. London : Routledge, 2024. 250 p.

ПЕРЕЛІК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

68. Ганич Д. І., Олійники І. С. Словник лінгвістичних термінів. Київ : Вища школа, 1995. 360 с.
69. Гороть Є. І. Англо-український словник. Вінниця : Нова книга, 2006. 1700 с.
70. Коваленко І., Єромленко С. Великий англо-український словник. Київ : Вид-во «Перун», 2005. 1280 с.
71. Шевчук П. С., Босак В. І. Англо-український словник спортивних термінів. Львів : Кальварія, 2006. 682 с.
72. Boxing Dictionary. URL : <https://www.titleboxing.com/pages/boxing-dictionary> (дата звернення 08.08.2024).
73. Boxing Glossary. URL : <https://www.boxingbase.com/boxing-glossary> (дата звернення 08.11.2024).
74. Boxing Terminology. URL : <https://www.activesgcircle.gov.sg/learn/boxing/boxing-terminology> (дата звернення 08.07.2024).
75. Boxing: Terms to Know. URL : <https://discover.sportsengineplay.com/boxing/terms-to-know> (дата звернення 13.08.2024).
76. Boxing Terms and Meanings. URL : <https://www.theukrules.co.uk/rules/sport/boxing/terminology/> (дата звернення 24.08.2024).
77. Boxing Words for Language Learners. URL : <https://promova.com/english-vocabulary/boxing-words> (дата звернення 02.10.2024).
78. Cresswell J. Oxford Dictionary of Word Origins. Oxford : Oxford University Press, 2021. 528 p.
79. JaGozza E. J. The Boxing Dictionary: The Language of the Ring. Exeter : David Kolok, 2019. 416 p.
80. Longman Dictionary of Contemporary English / ed. by D. Summers. Harlow: Pearson Education Limited, 2018. 1949 p.
81. MacMillan English Dictionary / ed. by M. Rundell. Oxford: MacMillan

Publishers Limited, 2016. 1692 p.

82. Oxford Dictionary of Modern English / ed. by Ch. T. Onions. Oxford : Oxford University Press Inc., 2006. 1312 p.

83. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English / 18-th ed. Oxford : Oxford University Press, 2018. 659 p.

84. Skeat W. An Etymological Dictionary of the English Language. Mineola : Dover Publication, 2007. 656 p.

ДОДАТКИ

Додаток А

Англо-український глосарій термінів боксу

1. Abandon = give up = retire = withdraw – відмовитися (від участі)
2. Absorb – винести, витримати, переносити
3. Accident – нещасний випадок
4. Advance – випередити
5. Advantage – перевага
6. Age limit – вікове обмеження
7. Agility – спритність
8. Aggressive boxer = effective aggressor – агресивний боксер
9. Ahead-of-time win - дострокова перемога
10. Ali shuffle – ковзання Алі
11. Alternating serial blows – серія ударів з перемінною
12. Amateur – спортсмен-аматор
13. Amateur boxer – боксер-любитель
14. Amateur boxing – аматорський бокс
15. Announce the result – оголошувати результат
16. Announcer –диктор; announcer – суддя-інформатор
17. Appeal – оскаржувати
18. Arena – арена
19. Arena for boxing matches – ринг
20. Arm-fault – помилка в роботі рук
21. Arm-work – робота рук
22. Assault = attack – атака
23. Assistant second – помічник секунданта
24. Athletic supporter = jock strap – бандаж спортивний,
25. Attack = offence – атака; attack = assault – атака

26. Attack = rush – нападати
27. Attack on an opponent who is in the act of rising – напад на супротивника, який встає після падіння
28. Attacking – атакуючий
29. Attacking tactics – наступальна тактика
30. Attack while holding the ropes – нападати, тримаючись за канати
31. Attitude – положення, поза
32. Assume (adopt) the attitude of a boxer ready to fight – прийняти стійку боксера, який приготувався до бою
33. Award – нагорода
34. Awarding – нагородження
35. Back step – крок назад
36. Backer – той, хто ставить на гравця, боксера тощо.
37. Backward shuffle – крок назад
38. Bag gloves – рукавички для роботи з мітком
39. Balance – рівновага
40. Bandage = hand wrap – боксерські бинти
41. Bandage inspection = hand wrap inspection – огляд бинтів
42. Bantam = bantam-weight – боксер найлегшої ваги; bantamweight (up to 54 kg) – найлегша вага (до 54 кг)
43. Bantam – найлегший (про вагу)
44. Barney – 1) зустріч із боксу (на приз); 2) підлаштований результат зустрічі з боксу (на приз)
45. Batter – бити, дубасити, колошматити
46. Battered – побитий
47. Beat back= parry = ward off – відбити удари
48. Be in good (in bad) shape – бути в хорошій (у поганій) спортивній формі
49. Be in shape = to be in form – бути в (спортивній) формі

- 50. Be outpointed = lose on points – програти за очками
- 51. Bell = gong – гонг
- 52. Be nimble on one's feet – бути моторним, легко рухатися
- 53. Be out of trim – бути не у формі (про спортсмена)
- 54. Be on the ropes а) повиснути на канатах рингу
- 55. Belt = waist – пояс
- 56. Beat up – по-звірячому бити, калічити
- 57. Block – блок
- 58. Block a blow – блокувати удар
- 59. Blocking – захист підставкою
- 60. Blow = hit = punch = stroke – удар
- 61. Blow on the back of the neck – удар по потилиці
- 62. Blow with the open glove – удар відкритою рукавичкою
- 63. Blue corner – синій кут
- 64. Blue vest – синя майка body = trunk – корпус (тіло)
- 65. Body blow = body punch – удар по корпусу
- 66. Body feint – обманний рух корпусом
- 67. Body hook – бічний удар по корпусу
- 68. Body punch=body blow – удар по корпусу
- 69. Bolo punch – верхній аперкот
- 70. Bone fracture – перелом кістки
- 71. Bout – сутичка, зустріч, бій
- 72. Boxing bout – зустріч із боксу
- 73. Bout with the gloves – бокс
- 74. Bout won – виграний бій
- 75. «Box!» – «бокс!»
- 76. Box – боксувати
- 77. Box = go boxing – займатися боксом
- 78. Box exhibition – показовий бій

- 79. Boxer = pugilist – боксер
- 80. A boxer who lacks science – боксер без достатньої технічної підготовки
- 81. Boxing – бокс
- 82. Boxing boots – боксерки
- 83. Boxing competition – змагання з боксу
- 84. Boxing glove – боксерська рукавичка
- 85. Boxing kit – одяг боксера
- 86. Boxing official – суддя
- 87. Boxing team – команда боксерів
- 88. Boxing trunks – боксерські труси
- 89. Break – звільнитися від захоплення противника
- 90. «Break!» – «брейк!»
- 91. Break guard – відкритися, розкритися
- 92. Bruiser – боксер-професіонал
- 93. Butt – удар головою
- 94. Button – підборіддя
- 95. Call time – давати сигнал почати або закінчити сутичку
- 96. Candidate Master of Sports – кандидат у майстри майстер спорту
- 97. Category – спортивний розряд
- 98. Cauliflower ear – понівечена вушна раковина
- 99. Caution – зауваження
- 100. Cardiac-knock – удар у верхню частину шлунку
- 101. Certificate of health = medical certificate – медичне свідоцтво
- 102. Cestus – цестус (кастет кулачних бійців у Стародавньому Римі)
- 103. Challenger – претендент (на звання чемпіона)
- 104. Champ (скор. від champion) – чемпіон
- 105. Champion – чемпіон

106. Champion – перший серед тих, хто змагається, отримав перший приз
107. Champion boxer – боксер-чемпіон
108. Cherry-picker – той, хто завідомо обирає супротивника слабше від себе
109. Classic guard – класична стійка
110. Classification standard – розрядний норматив
111. Clerk = inspector – суддя при учасниках
112. Clinch – обопільне тримання, клінч
113. Close – зімкнутий
114. Close fighting – infighting – бій на ближній дистанції
115. Close quarters = close range – ближня дистанція
116. Code of rules – збірник правил
117. Combination – серія ударів
118. Commission of refereeing and judging = jury – суддівська колегія
119. Commit a fault – припуститися помилки
120. Competitor – учасник
121. Competitors' uniform – форма учасників
122. Comply with = observe = keep to the rules – дотримуватися правил
123. Condition = state of health – фізичний стан
124. Conduct of the bout – ведення бою
125. Contend – змагатися, суперничати
126. Contend for the championship – а) боротися за першість; б) оскаржувати звання чемпіона
127. Championship rounds – чемпіонські раунди
128. Contender – суперник, претендент
129. Contender to the title – претендент на звання чемпіона
130. Contest weight – вага боксера перед змаганням
131. Corkscrew – «штопор» (удар)

- 132. Corner – кут рингу
- 133. Cornerman – секундант боксера
- 134. Count – відлік під час нокдауну / нокауту
- 135. Count of eight – рахунок до восьми
- 136. Count of ten – рахунок до десяти
- 137. Count – вести відлік
- 138. Count out – оголосити (боксера, що впав) таким, що вибув зі змагання, але після відрахований 10 секунд
- 139. Counter – зустрічний (перехресний) удар, контрудар
- 140. Counter – парируючи удар, одночасно завдати зустрічного удару
- 141. Counter blow = counter = countercheck – удар у відповідь
- 142. Counter-offensive boxer – боксер контратакувального стилю
- 143. Counter to a straight – контрудар на прямий удар
- 144. Counter with parrying – контрудар відбиттям
- 145. Counter with right/left ducking – контрудар із пірком вправо/вліво
- 146. Counter with slipping – контрудар з ухилом
- 147. Counter with stepping away – контрудар з відходом
- 148. Counter-attack – контратака
- 149. Control weighing-in – контрольне зважування
- 150. Cover – прикриття, захист
- 151. Cross-counter – контрудар на удар;
- 152. Cross parry – перехресне відбиття
- 153. Crouch – низька стійка, крауч
- 154. Crouching «on guard» – закрита стійка
- 155. Cruiserweight – 1) напівважка вага; 2) боксер напівважкої ваги
- 156. Cuffer – боксер
- 157. Cup protector = protector-cup – запобіжна раковина
- 158. Current / reigning champion – непереможений чемпіон
- 159. Dangerous use of the head – небезпечний рух головою

- 160. Dead heat – 1) нічия, сутичка внічию; 2) одночасний фініш; 3) рівність очок
- 161. Decision – 1) перемога за очками; 2) присудження перемоги за очками (па змаганнях)
- 162. Decisive blow – вирішальний удар
- 163. Defeat = loss – поразка
- 164. Defeat on points – поразка за очками
- 165. Defence – захист
- 166. Defender – чемпіон, який захищає своє звання
- 167. Defensive boxer – боксер оборонного стилю
- 168. Defensive position – позиція захисту
- 169. Defensive tactics – оборонна тактика
- 170. Deflected blow – відведений удар
- 171. Disqualification – дискваліфікація
- 172. Disqualify – дискваліфікувати
- 173. Distance – дистанція
- 174. Dodge – ухилитися від удару
- 175. Dodging – ухилення від удару
- 176. Double cover – глухий захист
- 177. Double disqualification – обопільна дискваліфікація
- 178. Double step – подвійний крок
- 179. Down – у нокдауні
- 180. Down position – положення «на підлозі»
- 181. Draw – гра в нічию, нічия
- 182. Draw = tie = dead heat – нічия
- 183. Draw of lots – жеребкування
- 184. Draw lots – тягнути жереб
- 185. Drawing – жеребкування
- 186. Drawn – що закінчився внічию

187. Dressing room – роздягальня
188. Drop = knockdown to floor – послати в нокдаун
189. Drop away – ухил (прийом захисту)
190. Drop back = retreat – відступити
191. Duck – «нирок»
192. Ducking – «ниряння»
193. Durable boxer – витривалий боксер
194. Duration of the bout – тривалість бою
195. Duration of the contest – тривалість бою
196. Eat a blow – пропустити удар
197. Effective aggressor = aggressive boxer – агресивний боксер
198. Eight-ounce (8-ounce) gloves – восьмиунцеві рукавички
199. Elbow blow – удар ліктем
200. Elimination competitions – відбіркові змагання
201. Endurance – витривалість
202. Entice – виманювати, виводити у потрібну позицію
203. Entry – заявка на участь
204. Equal bout = even bout – рівний бій
205. Evade – 1) вислизати; 2) ухилятися; 3) обвести (противника)
206. Evasion – ухилення
207. Even bout = equal bout – рівний бій
208. Exchange of blows – обмін ударами
209. Exhibition – показові виступи
210. Exhibition match – показовий матч
211. Eyebrow-cut – розсічення брови
212. Fainting fit = swoon – непритомність
213. Fake = feint – обманний рух
214. Fake – робити фінт
215. Fake blow – хибний удар

216. Fall – падіння
217. Fast boxer – боксер-темповик
218. Fatigue – втома
219. Fault – помилка
220. Favourite – фаворит
221. Featherweight (up to 57 kg) – напівлегка вага (до 57 кг); «вага пера»
222. Feint – хибний удар, фінт
223. Feint, feinting – обман, обманний рух
224. Feint – наносити хибний удар
225. Female boxer = female fighter – боксер-жінка
226. Female fight = women's fight – поєдинок або бій боксерів-жінок
227. Female fighter = female boxer – боксер-жінка
228. Female Super Middleweight Champion of the world – чемпіонка світу з боксу в середній вазі
229. Fight – бій
230. Fighter = hard-fisted puncher – боксер-силовик
231. Fighting at close quarters – ближній бій
232. Fighting spirit – бойовий дух
233. Figure = physique – статура
234. Final – фінал
235. Finalist – фіналіст
236. Fist – кулак; fist – ударна частина кулака
237. Fistic – розг, боксерський, кулачний
238. Fistic skill – мистецтво боксу
239. Fistic contest – змагання з боксу
240. Flyweight – 1) борець або боксер найлегшої ваги, «у вазі мухи»; найлегша вага 2) flyweight (up to 51 kg) – друга найлегша вага (до 51 кг); 3) flyweight – «вага мухи» (найлегша)

- 241. Foot-work – робота ніг
- 242. Foot-fault – помилка в роботі ніг
- 243. Force = hitting (striking) power – сила удару
- 244. Forearm blow – удар передпліччям
- 245. Forfeit – неявка
- 246. Formulary' of the match – протокол змагання
- 247. Forward step – крок уперед
- 248. Foul – не за правилами, не правильний, помилковий
- 249. Foul blow – заборонений удар
- 250. Foul play – нечесна гра, умисне порушення правил
- 251. Freshman (pl. men) = tiro = tyro = novice – новачок
- 252. Friendly – товариська зустріч
- 253. Friendly – товариський
- 254. Friendly match – товариська зустріч
- 255. Friendly internationals – міжнародні товариські зустрічі
- 256. Fundamental position – бойова стійка
- 257. Get into trim – прийти у форму
- 258. Get winded – видихнутися
- 259. Gift decision – незаслужована перемога за рішенням суддів
- 260. Give up = abandon = retire = withdraw – відмовитися (від участі)
- 261. Give / offer a knee (to smb) – бути секундантом
- 262. Glove-fight – бій у рукавичках
- 263. Glove inspection – огляд рукавичок
- 264. Glove padding – набивка рукавички
- 265. Go boxing = box – займатися боксом
- 266. Go stale – перетренуватися, втратити спортивну форму
- 267. Gong = bell – гонг
- 268. Groggy – запаморочення (стан боксера після удару)
- 269. Guard – стійка

- 270. Gum-shield = mouth-guard – капа, назубник
- 271. Nail Mary punch – нокаутуючий удар
- 272. Hammer – удар у підборіддя зверху
- 273. Handler – секундант
- 274. Handwraps – бинти для рук
- 275. Hand wrap inspection = bandage inspection – огляд бинтів
- 276. Hard (heavy, solid, powerful) blow – сильний удар
- 277. Hard-fisted puncher = fighter – боксер-силовик
- 278. Have the champion's belt – бути чемпіоном
- 279. Head blow – удар у голову
- 280. Head butt – удар головою
- 281. Headgear – шолом
- 282. Head-butting – удари головою
- 283. Head hook – боковий удар у голову
- 284. Heat – раунд
- 285. Heavyweight – 1) боксер важкої ваги; 2) heavyweight (over 81 kg) – важка вага (понад 81 кг)
- 286. Hit = punch = strike – наносити удар
- 287. Hit (strike, tackle) below the belt – завдати удару нижче пояса
- 288. Hit on the back – удар по спині
- 289. Hit with open glove – удар відкритою рукавичкою
- 290. Hit the back of the opponent's neck, head – бити по потилиці
- 291. Hit with the inside of the glove – удар внутрішньою частиною рукавички
- 292. Hit with the forearm – наносити удари передпліччям
- 293. Hit with the elbow – наносити удари ліктем
- 294. Hit with the inside of the glove – наносити удари внутрішньою частиною рукавички
- 295. Hit with the side of the hand – наносити удари ребром долоні

- 296. Hit with the back of the hand – наносити удари зовнішньою стороною рукавички – з розмаху
- 297. Hitting (striking) power = force – сила удару
- 298. Hold – тримати
- 299. Holder = owner – володар
- 300. Holding – тримання противника
- 301. Hold and hit – утримувати суперника і наносити удари
- 302. Holding and hitting – тримання противника з одночасним нанесенням удару
- 303. Holding of the opponent's arm – захоплення рукавички противника
- 304. Holding or locking the opponent's gloves, arms or head – захоплення рукавичок, рук або голови суперника
- 305. Hold a rope with the glove – триматися за канати рукавичкою
- 306. Hook – хук, короткий боковий удар
- 307. hook – нанести удар збоку
- 308. Illegal (foul) actions – заборонені дії
- 309. Illegal blow = foul blow – заборонений удар
- 310. Improve – удосконалювати
- 311. Improvement – удосконалення
- 312. Injury – ушкодження
- 313. In trim – у стані готовності; гарний стан
- 314. Indirect clinch – замасковане тримання
- 315. Indisposition – нездужання
- 316. Infighting – бій з ближньої дистанції, інфайтинг
- 317. Infringe = break = violate – порушувати
- 318. Infringement of boxing rules – порушення правил боксу
- 319. Injury – травма
- 320. Inside party – відбиття лівою вліво або правою вправо
- 321. Inspector = clerk – суддя при учасниках

- 322. Instep – крок усередину
- 323. Intentional foul – умисне порушення
- 324. Intentional violation – навмисне порушення
- 325. International Amateur Boxing Association (AIBA) – Міжнародна асоціація аматорського боксу
- 326. International Boxing Federation – Міжнародна Федерація Боксу
- 327. Interrupt = stop – зупиняти
- 328. Interval – перерва між раундами
- 329. Jab – короткий прямий удар по корпусу
- 330. Jab – наносити удари по корпусу
- 331. Jock strap = athletic supporter – бандаж
- 332. Joint – суглоб
- 333. Jolt = jab – короткий прямий по корпусу
- 334. Judge – боковий суддя
- 335. Judges – суддівська колегія
- 336. Judges' decision – рішення суддів
- 337. Junior – юніор
- 338. Junior lightweight – перша легка вага
- 339. Junior middleweight – перша напівважка вага
- 340. Junior welterweight – перша напівсередня вага
- 341. Jury – суддівська колегія, журі
- 342. Jury of appeal – головна суддівська колегія
- 343. Keep one's opponent at distance – тримати противника на дистанції
- 344. Keep to the rules = comply with = observe – дотримуватися правил
- 345. Kick – удар ногою
- 346. Kick with foot or knee – наносити удари стопою або коліном
- 347. Kickboxing – кікбоксинг (вид боксу, в якому дозволяється наносити удари супротивнику ногами)
- 348. Kidney punch – удар по нирках

- 349. Knee blow – удар коліном
- 350. Knee pad – наколінник
- 351. Knockdown – нокдаун
- 352. Knock down to floor = drop – послати в нокдаун
- 353. Knock into seizure - нокаутувати
- 354. KO – нокаут
- 355. KO – нокаутувати
- 356. Knocked out – нокаutowаний боксер
- 357. Knock-out, kayo wallop – нокаутуючий удар
- 358. Knock-out – 1) нокаутуючий удар; 2) нокаут, поразка
- 359. Knock-out – нокаут
- 360. Knockout points on the body – вразливі місця на тілі боксера
- 361. Knuckles part of the glove – ударна частина рукавички
- 362. Land a left – нанести удар лівою
- 363. Land a right – нанести удар правою
- 364. Launch a blow – завдати удару
- 365. Law = rule = regulation – правило
- 366. Lead – атакувальний удар
- 367. Lead for the body / for the face – удар у тулуб / обличчя
- 368. Lead off – прямий удар
- 369. Leading blow = preferred blow – коронний удар
- 370. Lean against the ropes – спиратися на канати
- 371. Lean on the ropes – висіти на канатах
- 372. Lean on the ropes – спертися па канати
- 373. Lean on one's opponent – висіти на противнику
- 374. Leather – боксерські рукавички
- 375. Left – удар лівою рукою, ліва рука
- 376. Left-arm guard – лівостороння стійка
- 377. Left cross – лівий перехресний удар

- 378. Left-hand blow – удар лівою
- 379. Left uppercut – удар лівою знизу
- 380. Left-right-left-hook combination – комбінація з хука лівою, правою, знову лівою рукою
- 381. Left-hand = a left blow – удар лівою рукою
- 382. Left-hander – боксер-лівша; удар лівою рукою
- 383. Left hand guard – лівостороння стійка
- 384. Left hand stance – лівостороння стійка
- 385. Left hook – боковий удар лівою
- 386. Lick – бити
- 387. Lie on the opponent – притискатися тулубом до суперника
- 388. Light (weak) punch = rabbit punch – слабкий удар
- 389. Light flyweight (up to 48 kg) – перша найлегша вага (до 48 кг)
- 390. Lightheavyweight – 1) напівважка вага (вагова категорія боксерів); 2) боксер напівважкої ваги
- 391. Lightning one-two on the jaw – два блискавичних удари в щелепу
- 392. Light punch bag – насипна груша
- 393. Lightweight – 1) легка вага (вагова категорія боксерів); 2) боксер легкої ваги 3) легка вага (до 60 кг)
- 394. Lightwelterweight – 1) напівсередня вага / вагова категорія боксерів; 2) боксер першої напівсередньої ваги; 3) перша напівсередня вага
- 395. Lose on points = be lose on points = be outpointed – програти за очками
- 396. Lose = suffer a defeat – зазнати поразки
- 397. Loser – переможений
- 398. Lost contest – програний бій
- 399. Lower jaw – нижня щелепа
- 400. Low ducking – низький нирок

- 401. Loss = defeat – поразка
- 402. Loss by disqualification – поразка через дискваліфікацію
- 403. Loss by retirement – поразка через відмову продовжувати бій
- 404. Loss by knockout – поразка нокаутом
- 405. Low blow – удар нижче пояса
- 406. Lunge – кидок
- 407. Lunge – наносити удар від плеча
- 408. Make the weight – набрати вагу
- 409. Make use of the knees – використовувати коліна
- 410. Manager – імпресаріо, старший тренер, менеджер
- 411. Massacre – побиття
- 412. Massacre – розгромити
- 413. Master of Sports – майстер спорту
- 414. Matchmaker – матчмейкер, організатор матчу
- 415. Matchmaking – влаштування матчів
- 416. Mauler – боксер
- 417. Medical attendance = medical aid – медична допомога
- 418. Medical certificate = certificate of health – медичне свідоцтво
- 419. Medical check-up – медичний огляд
- 420. Medical examination – медичний огляд
- 421. Medicine ball – набивний м'яч, застосовуваний для вправ у поштовхах і кидках
- 422. Medium-quarter fighting = medium-range fighting – бій на середній дистанції
- 423. Middle-weight – 1) боксер другої середньої ваги (до 71–72 кг)
- 424. Middleweight (up to 75 kg) – друга середня вага (до 75 кг)
- 425. Miss a chance – втратити можливість
- 426. Miss a win – упустити перемогу
- 427. Mitt (скор. від mitten) – боксерські рукавички

- 428. Mount the ring – вийти на ринг
- 429. Mouth-guard – gum-shield – капа, назубник
- 430. Move aside – відхилитися
- 431. Move into the lead – висунутися на перше місце
- 432. Muffle – боксерська рукавичка
- 433. Muffler – боксерська рукавичка
- 434. Neutral corner – нейтральний кут
- 435. Noble science (of defence) – бокс
- 436. Non-appearance = failure to appear – неявка
- 437. Non-observance of the command «break!» – не відступити назад за командою «брейк!»
- 438. Novice – початківець
- 439. Number – номер учасника
- 440. Number of rounds – кількість раундів
- 441. Observe = keep to the rules = comply with – дотримуватися правил
- 442. Observer – спостерігач
- 443. Offence = attack – атака
- 444. Offensive boxer – боксер атакувального стилю
- 445. Offensive position – позиція нападу
- 446. Offensive language – образа
- 447. Offer (give) a knee (to smb) – бути секундантом
- 448. Official result – офіційний результат
- 449. Officiate = referee – судити
- 450. Officiating – refereeing – суддівство
- 451. One-sided clinch – одностороннє захоплення
- 452. One-two – серія з двох коротких ударів
- 453. Open up – відкритися
- 454. Open on guard – відкрита стійка
- 455. Opposition = resistance – опір

- 456. Opponent – противник, суперник
- 457. Ounce – унція
- 458. «Out!» – «аут»
- 459. Outcome = result – результат
- 460. Outer – нокаут
- 461. Outfighting – аутфайтинг, дальній бій
- 462. Outpoint – перемогти за очками
- 463. Outside parry – відбиття лівою вправо або правою вліво
- 464. Overtrain – 1) перетренуватися
- 465. Overtraining – перетренування
- 466. Overwhelm – перемогти з явною перевагою
- 467. Overwhelming victory – перемога за явною перевагою
- 468. Pace = tempo – темп
- 469. Pairing – складання пар для змагання
- 470. Parrying – захист відбиттям
- 471. Parry – відбиття
- 472. Parry – відбивати (удар, напад)
- 473. Parry = ward off a blow – парирувати удар
- 474. Passive boxing – пасивне ведення бою
- 475. Passive defence (not trying to avoid a punch by covering up) – пасивний захист (не намагаючись уникнути удару, закриваючись від супротивника)
- 476. Pause between rounds – перерва між раундами
- 477. Peek-a-boo – пікабу (стиль ведення бою)
- 478. Performance – досягнення
- 479. Permission – дозвіл
- 480. Philly shell – захист від ударів за допомогою повороту плеча
- 481. Physician – лікар
- 482. Physique = figure – статура

- 483. Pink – сильно вдарити, побити
- 484. Pit – виставляти когось проти когось, чогось
- 485. Pivot – робити поворот
- 486. Pivot blow – удар із поворотом
- 487. Platform ball – пневматична груша з платформою
- 488. Point – очко
- 489. Point advantage – перевага в очках
- 490. Point decision / verdict – присудження перемоги за очками
- 491. Point system – визначення переможців за набраними очками
- 492. Points-total – загальна сума очок
- 493. Position – положення, позиція, поза, стійка
- 494. Pot shot – несподіваний удар
- 495. Precision of the blows – точність нанесення ударів
- 496. Preferred blow = leading blow – коронний удар
- 497. President of jury – голова журі
- 498. Pressing with the arm in the opponent's face – натиск рукою в обличчя противника
- 499. Prize-fighter – боксер-професіонал
- 500. Prize-fight – змагання за приз
- 501. Prize-fighting – професійний бокс
- 502. Prizeman – володар призу
- 503. Prize-money призові гроші
- 504. Prizer – учасник змагань на приз
- 505. Prize-ring – 1. ринг; 2. професійний бокс
- 506. Prizetaker = prizewinner – призер; володар призу
- 507. Prizewinner – призер; володар призу
- 508. Professional – спортсмен-професіонал
- 509. Professional (amateur) boxing – професійний бокс
- 510. Prohibit – забороняти

- 511. Prohibition – заборона
- 512. Promoter – імпресаріо, агент боксера, промоутер
- 513. Protector-cup – cup protector – запобіжна раковина
- 514. Protocol – протокол, протокольний запис
- 515. Protocol = formulary of the match = score sheet – протокол змагання
- 516. Protocol – протоколювати, вести протокол, заносити в протокол
- 517. «Puffer» – обманний рух ударом
- 518. Pugilism – кулачний бій, бокс
- 519. Pugilist = boxer – боксер
- 520. Pugilistic, pugilistical – кулачний, боксерський
- 521. pull – наносити удар не на повну силу
- 522. Punch = hit = strike – наносити удар
- 523. Punch bag (sack) – боксерський мішок
- 524. Punch ball – груша
- 525. Punching bag = punching ball = punch ball – пенчінгбол, підвісна груша
- 526. Punch-drunken – у стані шоку, який отримав травму голови
- 527. Punisher – боксер із сильним ударом
- 528. Punishing – такий, що володіє сильним ударом (про боксера)
- 529. Punishment = sanction – покарання
- 530. Push the opponent backward – штовхати противника назад
- 531. Put on the gloves – надіти рукавички
- 532. Qualification – кваліфікаційні відбіркові змагання
- 533. Quarter final – чвертьфінал
- 534. Quit on the stool – відмовитися від продовження бою в перериві між раундами
- 535. Rabbit punch = light (weak) punch – слабкий удар
- 536. Range – напрямок атаки
- 537. Ranking – першокласний

- 538. Rating = category – розряд
- 539. Reach – завдати удару, вдарити
- 540. Record-holder – рекордсмен
- 541. Recover – відновлювати сили
- 542. Red corner – червоний кут
- 543. Red vest – червона майка
- 544. Referee – суддя в рингу
- 545. Ref (скор. від referee) – суддя, рефері
- 546. Referee's signals – жести суддів
- 547. Refereeing = officiating – суддівство
- 548. Referee = officiate – судити
- 549. Referee Stops Contest – бій зупинено за рішенням судді
- 550. Regulation = law = rule – правило
- 551. Regulations of competition – правила змагання
- 552. Reigning (current) champion – непереможений чемпіон
- 553. Rematch – матч-реванш
- 554. Resistance = opposition – опір
- 555. Result = outcome – результат
- 556. Retain the advantage – утримати перевагу
- 557. Retire = give up = abandon = withdraw – відмовитися (від участі)
- 558. Retirement – відмова від продовження бою
- 559. Retreat – drop back – відступити
- 560. Return-hit – ріпост (удар після парирування)
- 561. Right – удар правою рукою; права рука
- 562. Right-and-left – удар обома руками
- 563. Right cross – удар перехресний правий
- 564. Right-hander – праворукий
- 565. Right hook to the jaw – удар правою в щелепу збоку
- 566. Right-handed blow – удар правою рукою

- 567. Right-hand blow – удар правою
- 568. Right-hand guard – правобічна стійка
- 569. Right-hand stance – правобічна стійка
- 570. Right (left) hook – хук справа (зліва)
- 571. Right hook – боковий удар правою
- 572. Right uppercut – удар правою знизу
- 573. Ring – ринг
- 574. Ring arc – площа рингу
- 575. Ring-craft – мистецтво боксування, боксерське мистецтво
- 576. Ringside – зовнішній край рингу
- 577. Ropes – канати
- 578. Rough-and-tumble – той, хто застосовує неправильні прийоми боротьби
- 579. Roughness – грубість
- 580. Round – сутичка, раунд
- 581. Rubi – кров
- 582. Rule = regulation = law – правило
- 583. Rules' infringement – порушення правил
- 584. Rush = attack – нападати
- 585. SD – спірне рішення
- 586. Safety block – подвійна локтіва оборона
- 587. Salute – вітання
- 588. Sanction = punishment – покарання
- 589. Savate – французький бокс
- 590. Science – 1) тренування; 2) високий клас, майстерність; 3) технічність
- 591. Science of self-defence – бокс
- 592. The science / art of defence – бокс
- 593. Scientific – високого класу, технічний

- 594. Scientific boxing – а) ігровий бокс; б) бокс високого класу;
2) добре натренований, спритний
- 595. Score = scoring – рахунок
- 596. Score – вести підрахунок очок
- 597. Score-board – сигнальне табло
- 598. Score-book – суддівський протокол
- 599. Score-card – картка учасника або команди у змаганні
- 600. Scorer – секретар змагань
- 601. Score-keeper – секретар
- 602. Score-sheet – протокол
- 603. Scoring card – суддівська записка
- 604. Scratch – риска, що відзначає старт
- 605. Second – секундант
- 606. «Seconds out!» – «секунданти за ринг!»
- 607. Seize a chance – використати можливість
- 608. Self-control – самоконтроль
- 609. «Sell the dummy» = slip the opponent – обвести, обійти
супротивника
- 610. Semi-final – півфінал
- 611. Semi-finalist – півфіналіст
- 612. Shadow-boxing – бій з тінню (боротьба з уявним противником –
вид тренування в боксі)
- 613. Shaking of the hands – рукостискання
- 614. Shape – спортивна форма
- 615. Shin-pad – щиток
- 616. Shin – гомілка
- 617. Shin-guards – (захисні) краги, щитки
- 618. Shoeshine – високошвідкісна серія ударів
- 619. Short-armed blow (punch) – короткий удар

- 620. Shoulder – наносити удари плечем
- 621. Show – виступати на рингу
- 622. Showing aside – відбиття
- 623. Side-step – сайд-степ
- 624. Side-step – крок убік
- 625. Side-step – ухилятися від удару
- 626. Side-stepping = step away – відхід
- 627. Single fight (combat) – боротьба один па один, єдиноборство
- 628. Singlet – майка
- 629. Skin-guard – наколінник
- 630. Skipping-rope – скакалка
- 631. Slam – нокаутуючий удар
- 632. Slaphappy – у стані шоку від ударів по голові (про боксера)
- 633. Slaughter – побиття
- 634. Slip – ухилятися
- 635. Slipping – ухилення від удару
- 636. Slip the opponent – обвести, обійти супротивника
- 637. Slog – сильний удар
- 638. Slog – наносити сильний удар
- 639. Slow boxer = sluggish fighter = sluggard – малорухомий боксер
- 640. Slug – сильний удар кулаком
- 641. Slug – сильно бити, ударяти кулаком; бити, колотити, тузити
- 642. Sluggard = sluggish fighter = slow boxer – малорухомий боксер
- 643. Slugger – амер. боксер, що володіє сильним ударом, але слабкий в обороні
- 644. Sluggish fighter = sluggard = slow boxer – малорухомий боксер
- 645. Smash – нищівний, важкий удар
- 646. Smear – амер. нокаутувати
- 647. Snap away – відхід

- 648. Solar plexus blow – удар у сонячне сплетіння
- 649. Southpaw – боксер-лівша
- 650. Spar – 1) тренувальне змагання; 2) матч, зустріч із боксу;
3) наступальний або оборонний прийом
- 651. Spar – 1) боксувати; 2) вести кулачний бій, битися на кулаках;
3) тренувати боксерів
- 652. Sparring– спаринг, вільний бій
- 653. Sparring bout – тренувальний бій
- 654. Sparring match – тренувальний бій, тренування
- 655. Sparring practice – тренування з партнером, вільний бій
- 656. Sparring partner – партнер для тренування професійного боксера,
спаринг-партнер
- 657. Speed – швидкість
- 658. Spitting out the mouthpiece – навмисне викидання капи
- 659. Split decision – не одноголосне рішення
- 660. Sponge – губка
- 661. Square – готуватися до бою
- 662. Squared circle = squared ring – ринг
- 663. Squaring – прийняття бойової стійки
- 664. Stale – видихлий, перевтомлений
- 665. A stale athlete – спортсмен, який перетренувався
- 666. Stamina – витривалість
- 667. Stance = position – стійка
- 668. Stand-up – ведення бою у високій стійці
- 669. Stand-up boxer – боксер, який працює у високій стійці
- 670. stand-up fight – відвертий обмін ударами
- 671. state of health = condition – фізичний стан
- 672. step – крок
- 673. step – наступати на ноги (суперника)

- 674. stepping away – захист відходом
- 675. Stepping in – робити крок уперед
- 676. Stepping back – робити крок назад
- 677. Step high – високо піднімати коліно
- 678. Stomacher – удар у живіт
- 679. Stop – блокування
- 680. Stop – блокувати, відбивати удар
- 681. «Stop! » – «стоп!»
- 682. Stop the bout – зупинити бій
- 683. Stopper = stop-blow – підставка
- 684. Stop hit – зупиняє удар
- 685. Stopping of the bout – припинення бою
- 686. Stopping counter – контрудар, що зупиняє
- 687. Straight – прямий удар
- 688. Straight blow – прямий удар
- 689. Straight to the head – прямий удар у голову
- 690. Straight left – прямий удар лівою
- 691. Straight to the body – прямий удар по корпусу
- 692. Straight right – прямий удар правою
- 693. Straight-front-the-shoulder – нанесений з розмаху, сплеча (про удар)
- 694. Strike = punch = hit – наносити удар
- 695. Strike (hit, tackle) below the belt – завдати удару нижче пояса
- 696. Striking distance – бойова дистанція
- 697. Struggle for a position (for a place) – боротися за місце
- 698. Stylist – боксер-ігровик
- 699. Lose = suffer a defeat – зазнати поразки
- 700. Superiority – перевага над суперником
- 701. Swerve – відхилитися

- 702. Swing – довгий бічний удар, свінг
- 703. Swoon – непритомність, непритомніти
- 704. Tackle (strike, hit) below the belt – нанести удар нижче пояса
- 705. Tactics – тактика
- 706. Take the count – почати відлік
- 707. Take the count – бути нокаутованим, не піднятися протягом відлічуваних 10 секунд
- 708. Take one's guard – прийняти бойову стійку
- 709. Target area – місця нанесення ударів
- 710. Tale of the tape – порівняльна характеристика боксерів
- 711. Teacher gloves – тренувальні рукавиці
- 712. Technical knockout – технічний нокаут, припинення бою з огляду на явну перевагу суперника
- 713. Technical («standing») knock-out – технічний нокаут
- 714. Technique – техніка
- 715. Tempo = pace – темп
- 716. The ring – ринг
- 717. Thongs (of soft leather) – ремінь із м'якої шкіри
- 718. Three times champion – триразовий чемпіон
- 719. Throttling of the opponent – удушення противника
- 720. Throw – кидати або приймати виклик
- 721. Throwing in the mouthpiece on the ring – викидання кани на ринг
- 722. Throw in the towel – викинути рушник
- 723. Throw a punch while in a clinch – наносити удар, перебуваючи в клінчі
- 724. Throwing up the sponge = throwing in the towel – викидання губки і рушника на ринг
- 725. Tie = draw = dead heat – нічия
- 726. Tie of points – рівність очок

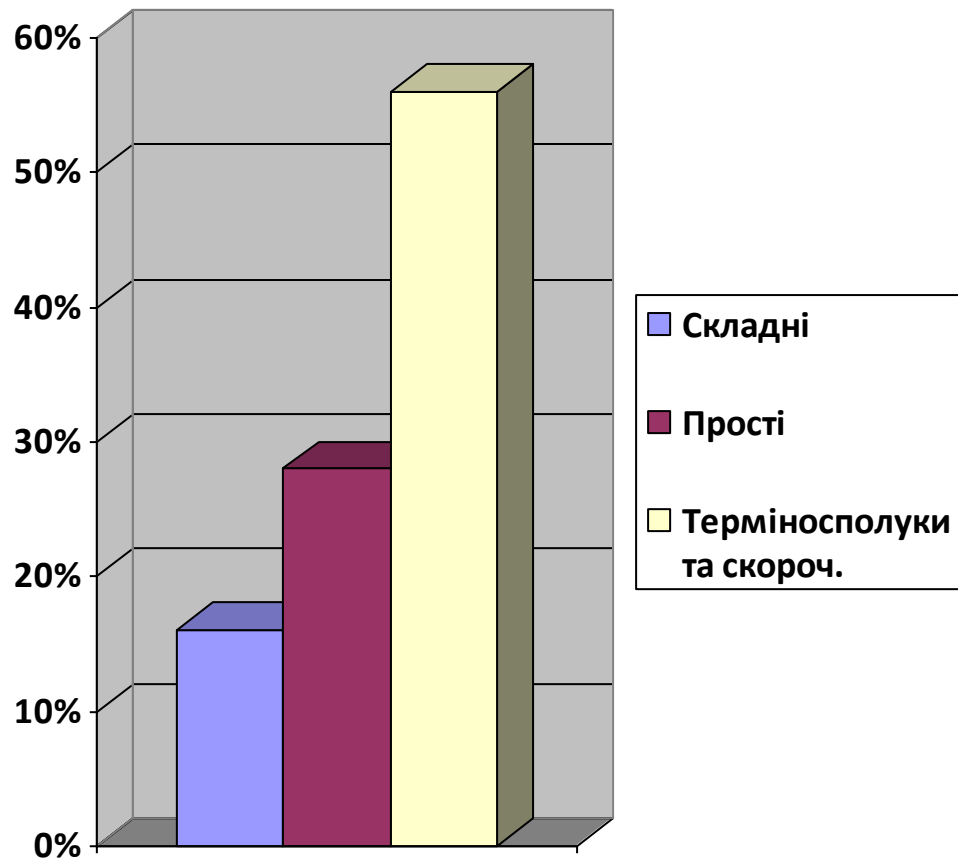
- 727. Tie on points – отримати рівну кількість очок
- 728. Tie-up – клінч
- 729. Time – інтервал між раундами
- 730. Timekeeper – суддя-хронометрист
- 731. Time-keeping – хронометраж
- 732. Timing-device – секундомір
- 733. Tin can –понівечена вушна раковина
- 734. Title – звання
- 735. Titlist – володар титулу
- 736. Top-class refereeing – суддівство високого класу
- 737. Topdog - фаворит
- 738. Toss = draw lots – проводити жеребкування
- 739. Towel – рушник
- 740. Training load – тренувальне навантаження
- 741. Training gloves – тренувальні рукавички
- 742. Transfer to another weight class – перехід в іншу вагову категорію
- 743. Traverse – переступати з ноги на ногу, пританцьовувати (про боксера)
- 744. Trim – готовність, стан готовності
- 745. Trip – підніжка
- 746. Trip – ставити підніжку
- 747. Trunk = body – корпус (тіло)
- 748. Tune up = warm-up – розім'ятися
- 749. Turning outwards – поворот спиною до супротивника
- 750. Turning his back upon his opponent – поворот спиною до суперника
- 751. Turning his back of the head upon his opponent – поворот потилицею до суперника
- 752. Tyro = tiro (pl. –ocs, –os) – новачок
- 753. Unanimous decision – одноголосне рішення

- 754. Unfitness to continue – нездатність противника продовжувати бій
- 755. Unintentional violation – ненавмисне порушення
- 756. Unsportsmanlike conduct – неспортивна поведінка
- 757. Uppercut – аперкот, удар знизу
- 758. Use of the ropes – використання канатів
- 759. Use of grease or other substances – використання вазеліну або інших подібних речовин
- 760. Useless, aggressive, or offensive utterances during the round – непотрібні, агресивні або образливі висловлювання під час раунду
- 761. Victory on points – перемога за очками
- 762. Victory by KO – перемога нокаутом
- 763. Violate = break = infringe – порушувати
- 764. Violation of rules – порушення правил
- 765. Vulnerable spots of the body – вразливі місця на тілі боксера
- 766. Wait for the decision of judges – очікувати рішення суддів
- 767. Ward off a blow = parry = beat back – парировати удар
- 768. Warm-up – розминка
- 769. Warm-up = tune up – розім'ятися
- 770. Warn – попереджати
- 771. Warn for holding – попередити про тримання
- 772. Warning – попередження
- 773. Water-pot – посуд для води
- 774. Wave off the fight зупинити бій
- 775. Weak punch = rabbit punch = light punch – слабкий удар
- 776. Weigh in – зважуватися до змагання (про боксера)
- 777. Weighing – зважування боксера до змагання
- 778. Weigh(ing)-in – зважування
- 779. Weight – вага; вагова категорія

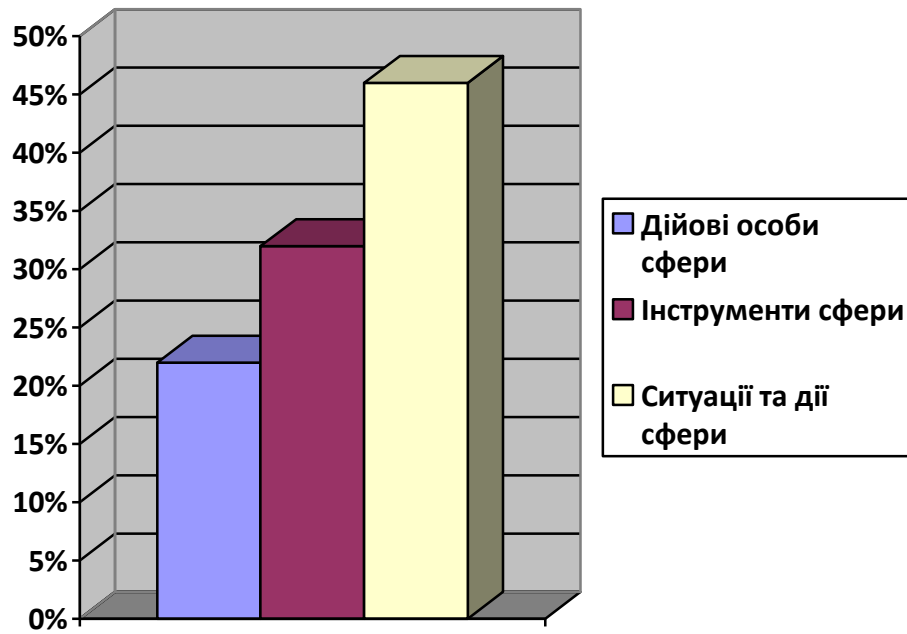
- 780. Weight category – вагова категорія
- 781. Weight-class = weight-class category – вагова категорія
- 782. Weight-division – вагова категорія
- 783. Weight limit – межа ваги
- 784. Weight reducing – скидання ваги
- 785. Welter = welterweight – 1) друга напівсередня вага; 2) боксер другої напівсередньої ваги; 3) welterweight (up to 67 kg) – друга напівсередня вага (до 67 кг)
- 786. Win championship – завоювати першість
- 787. Win by disqualification – перемога через дискваліфікацію
- 788. Win by for fait – перемога через неявку суперника
- 789. Win on points – перемогти за очками
- 790. Win by «referee stop contest» – перемога через зупинку бою
- 791. Win by retirement – перемога через відмову противника продовжувати бій
- 792. Win with a clear advantage = win on superiority – перемога через явну перевагу
- 793. Win by knockout – перемога нокаутом
- 794. Win by points – перемога за очками
- 795. Win (on) a decision – перемогти за очками
- 796. Withdraw – відмовитися від участі
- 797. Women's fight = female fight – поєдинок або бій боксерів-жінок
- 798. Work out – тренуватися
- 799. Workout – тренування, розминка
- 800. Wrestle – боротися, застосовувати прийоми боротьби

Додаток Б

Діаграма «Структурні особливості англійськомовних термінів боксу»

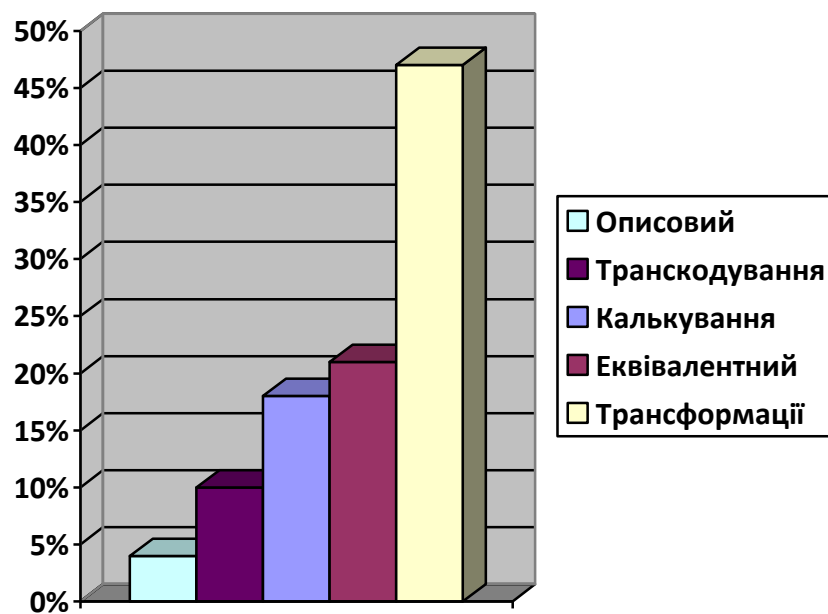

Додаток В
«Тематичні групи англійськомовних термінів боксу»

Додаток Г

Діаграма «Переклад англійськомовних термінів боксу»

Додаток Д
Тези доповіді на конференції

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ТИЖДЕНЬ НАУКИ-2024
Гуманітарний факультет

Збірник тез доповідей щорічної
науково-практичної конференції серед студентів, викладачів, науковців,
молодих учених і аспірантів
15–19 квітня 2024 року

Електронне видання на DVD-ROM

Запоріжжя • НУ «Запорізька політехніка» • 2024

<i>Каширіна І. В.</i> ПАРАТЕКСТИ В АСПЕКТІ ТРАНСЛЯЦІЇ.....	72
<i>Приходько А. М., Корнієнко Л. В.</i> ЛІМЕРИК ЯК ДИСКУРСИВНИЙ ЖАНР АНГЛОМОВНОЇ КАРНАВАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ	74
<i>Кузнєцова І. В., Бондарєва А. І.</i> КОГНІТИВНА ПАРАДИГМА У ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	76
<i>Кузнєцова І. В., Гринькова Т. Ю.</i> АНГЛОМОВНІ МЕТАФОРІЧНІ ТЕРМІНИ.....	78
<i>Куц Е. О., Балабанов Р. І.</i> ГЕТЕРОГЕННИЙ ХАРАКТЕР АНГЛІЙСЬКОМОВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ БОКСУ	81
<i>Хавкіна О. М., Білякова Г. Є.</i> ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ РЕАЛІЙ У МОВОЗНАВСТВІ І ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ.....	82
<i>Хавкіна О. М., Холоста О. В.</i> КСЕНОФОБІЯ У ЛІНГВІСТИЦІ	83
<i>Лут К. А., Дорофєєва С. Є.</i> СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙ ФРАНЦУЗЬКОЮ МОВОЮ	86
<i>Лут К. А., Бочарська А. П.</i> АНГЛІЙСЬКІ ЗАПОЗИЧЕННЯ У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ НА ПРИКЛАДАХ З ПОВСЯКДЕННОГО ЖИТТЯ	88
<i>Костенко Г. М., Панасенко Д. К.</i> КОНТЕНТ-АНАЛІЗ У СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	90
<i>Костенко Г. М., Трубарова М. О.</i> СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ).....	92
<i>Тарасенко К. В., Куряченко А. Д.</i> «ФОРМУЛЬНА» ПРИРОДА АНГЛОМОВНОГО ТУРИСТИЧНОГО РЕКЛАМНОГО ТЕКСТУ	94
<i>Підгорна А. Б., Стаценко М. А.</i> ЯПОНСЬКІ ТЕРМІНИ В ЛІТЕРАТУРІ З ЛІН-МЕНЕДЖМЕНТУ	96
<i>Лещенко Г. А., Мегрелішвілі М. О.</i> АНГЛІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ХАРАКТЕР: СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ	98

УДК 811.111'33:796.83

Куш Е. О.¹, Балабанов Р. І.²

¹ канд. філол. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ГФ-313м НУ «Запорізька політехніка»

ГЕТЕРОГЕННИЙ ХАРАКТЕР АНГЛІЙСЬКОМОВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ БОКСУ

Англійськомовна термінологія боксу не є гомогенною за складом. Це пояснюється не тільки історією її розвитку, тим фактом, що вона формувалась під впливом та із взаємодією термінів інших сфер. Аналіз складу визначеного шару термінології англійської мови, дозволяє встановити, що до її складу входять одиниці на позначення:

суто боксерських термінів англійськомовного та іншомовного походження (*boxing* – бокс, *boxer* – боксер, *ring* – ринг, *knock* – удар, *pugilist* – кулачний борець, *боксер*, *pugilism* – кулачний бій, *neutral corner* – нейтральний кут, *bareknuckle fighting* – бокс на голих кулаках, *gloves fighting* – бокс у рукавичках);

загальноспортивні терміни (*loser* – програвший, *winner* – переможець, *team event* – командне змагання);

терміни, що надійшли із інших (неспортивних) сфер (*weight category* – вагова категорія).

Боксерська термінологія англійської мови є гетерогенною і з огляду на свої структурні та семантичні, тематичні особливості, мотивованість. Вона представлена зокрема:

термінами, що є простими кореневими словами (*round* – раунд, *to box* – бити кулаком);

термінами, які є похідними словами (*fighter* – боксер, *punishing* – той, хто володіє сильним ударом, *rematch* – матч-реванш, *retirement* – відмова від продовження бою);

термінами, що є складними словами (*soumpaw* – боксер-лівша, *foot-work* – робота ніг)

терміносполуками (*a right uppercut* – правий аперкот, *a left hook* – лівий хук);

абревіатурами (*KO* – *knockout* – нокаут, *TKO* – *technical knockout* – технічний нокаут).

З точки зору мотивованості аналізовані терміни є мотивованими (*passive boxing* – пасивне ведення бою, *boxing glove* – боксерські рукавички) та хибномотивованими (*southpaw* – боксер-лівша, *rabbit punch* – слабкий удар). Вивчення семантичних і тематичних особливостей боксерської термінології англійської мови є предметом наших подальших досліджень.